

**ROČNÍ ZPRÁVA SYSTÉMU
STÁTNÍHO ÚŘADU INSPEKCE PRÁCE
ZA ROK 2006**

červen 2007

O B S A H

Seznam zkratk	2
Úvodní slovo	4
1 Struktura, sídlo a personální obsazení OIP, ITI Praha a SÚIP	5
2 Údaje o počtu nemocensky pojištěných zaměstnanců v jednotlivých odvětvích podléhajících kontrolní činnosti systému SÚIP	9
3 Kontrolní činnost inspektorů	11
3.1 Výsledky kontrolní činnosti inspekce práce v pracovněprávní oblasti	14
3.1.1 Součinnost zaměstnavatele a orgánu jednajícího za zaměstnance	15
3.1.2 Zásady rovného zacházení a diskriminace	15
3.1.3 Vznik pracovního poměru, případně uzavírání dohod mimo pracovní poměr	16
3.1.4 Odměňování zaměstnanců, práce přesčas, práce o sobotách a nedělích, příplatky za práci	16
3.1.5 Poskytování náhrad zaměstnancům	17
3.1.6 Pracovní doba zaměstnanců a udělování dovolené	18
3.2 Výsledky kontrolní činnosti v jednotlivých odvětvích oblasti BOZP	18
3.2.1 Stavebnictví	20
3.2.2 Doprava	22
3.2.3 Zemědělství	23
3.2.4 Manipulace s materiálem	23
3.2.5 Průmysl	25
3.3 Šetření pracovních úrazů a nehodových událostí	26
3.4 Posuzování projektových dokumentací staveb	26
3.5 Povolování a kolaudace staveb	27
3.6 Poradenská činnost	27
3.6.1 Zkušenosti z poradenských a konzultačních míst v oblasti pracovněprávní	28
3.6.2 Zkušenosti z poradenských a konzultačních míst v oblasti BOZP a VTZ	29
3.7 Program Bezpečný podnik	29
3.8 Výsledky kontrolní činnosti v oblasti vyhrazených technických zařízení	31
3.8.1 Tlaková zařízení	31
3.8.2 Zdvihací zařízení	31
3.8.3 Elektrická zařízení	32
3.8.4 Plynová zařízení	33
4 Výzkumná činnost	33
5 Ekonomika systému SÚIP	35
6 Informační podpora činnosti inspekce práce	38
7 Šetření přijatých podání	39
8 Výchova a vzdělávání zaměstnanců systému SÚIP	41
8.1 Vzdělávání inspektorů	41
8.2 Výchova a výcvik nových inspektorů-čekatelů	41
8.3 Další vzdělávání zaměstnanců systému SÚIP	42
9 Publicita	42
9.1 Osvěta a propagace	42
9.2 Poskytování informací podle § 18 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím	45
10 Spolupráce s orgány a organizacemi, mezinárodní spolupráce	46
10.1 Spolupráce systému SÚIP s orgány a organizacemi	46
10.2 Mezinárodní spolupráce SÚIP a oblastních inspektorátů práce	46
10.3 Mezinárodní spolupráce organizace ITI Praha	48
11 Závěr	48

Seznam zkratek

BOZP	bezpečnost a ochrana zdraví při práci
BP	bezpečnost práce
BTZ	bezpečnost technických zařízení
BTP	Bezpečnostně technické požadavky
CEOC	Evropské sdružení kontrolních a inspekčních organizací (Confédération Européene des Organismes de Contrôle)
ČBÚ	Český báňský úřad
ČIA	Český institut pro akreditaci
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČMKOS	Českomoravská konfederace odborových svazů
ČOI	Česká obchodní inspekce
ČR	Česká republika
ČSN	České technické normy
ČSÚ	Český statistický úřad
ČÚBP	Český úřad bezpečnosti práce
ESAW	evropská statistika pracovních úrazů a nemocí z povolání (European Statistics on Accidents at Work)
EU	Evropská unie
FKSP	fond kulturních a sociálních služeb
GI	generální inspektor
HZS	hasičský záchranný sbor
IALI	Mezinárodní asociace inspekce práce (International Association of Labour Inspection)
ILO	Mezinárodní organizace práce
IS DOZOR	informační databáze systému SÚIP
ISO	system řízení jakosti
IT	informační technologie
ITI Praha	Institut technické inspekce Praha
IVBP	Institut výchovy bezpečnosti práce
MF ČR	Ministerstvo financí ČR
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
OIP	oblastní inspektorát práce
OIP 3.00	OIP pro hl. m. Prahu se sídlem v Praze
OIP 4.00	OIP pro Středočeský kraj se sídlem v Praze
OIP 5.00	OIP pro Jihočeský kraj a Vysočinu se sídlem v Českých Budějovicích
OIP 6.00	OIP pro Plzeňský kraj a Karlovarský kraj se sídlem v Plzni
OIP 7.00	OIP pro Ústecký kraj a Liberecký kraj se sídlem v Ústí nad Labem
OIP 8.00	OIP pro Královéhradecký kraj a Pardubický kraj se sídlem v Hradci Králové
OIP 9.00	OIP pro Jihomoravský kraj a Zlínský kraj se sídlem v Brně
OIP 10.00	OIP pro Moravskoslezský kraj a Olomoucký kraj se sídlem v Ostravě

OKEČ	odvětvová klasifikace ekonomických činností
OOPP	osobní ochranné pracovní prostředky
PFO	podnikající fyzická osoba
PÚ	pracovní úraz
PZH	prevence závažných havárií
RHSD ČR	Rada hospodářské a sociální dohody ČR
RKS	Rezortní koordinační skupina při MPSV (pro přípravu materiálů pro COREPER)
SLIC	Výbor vrchních inspektorů práce (Senior Labour Inspection Committee)
SÚIP	Státní úřad inspekce práce
SUSO	soutěž učňů stavebních oborů
TU	technická univerzita
TZ	technické zařízení
ÚP	úřad práce
VTZ	vyhrazená technická zařízení
VÚBP	Výzkumný ústav bezpečnosti práce
ZP	zákoník práce
ZZ	zdvihací zařízení

Úvodní slovo

Zpráva o činnosti systému SÚIP společně s Roční souhrnnou zprávou o výsledcích kontrolních akcí dává ucelený přehled o celkové činnosti systému v daném roce, ale i o stavu dodržování práv a povinností v oblasti pracovněprávních vztahů – včetně právních předpisů o odměňování zaměstnanců, náhradě mezd nebo platů a náhradě cestovních výdajů zaměstnancům – a o zajišťování bezpečnosti práce a bezpečnosti provozu TZ a VTZ jednotlivými podnikajícími subjekty na území a v regionech České republiky. Dále informuje o činnostech Státního úřadu inspekce práce a oblastních inspektorátů práce uskutečňovaných ve spolupráci s VÚBP Praha a IVBP Brno.

Inspektoři inspekce práce vykonávali kontroly především podle schváleného programu kontrolních akcí. V roce 2006 tento program představoval základní zadání a rámec kontrolní činnosti SÚIP a osmi oblastních inspektorátů práce. Program kontrolních akcí byl sestaven na základě priorit EU; především ale na základě analýzy stavu BOZP v jednotlivých oblastech činnosti, obsahů podnětů a pracovní úrazovosti v ČR. Vedle těchto kontrol však inspektoři prováděli také jiné činnosti a kontroly, které jim ukládá zákon o inspekci práce.

Vedle kontrolní činnosti byl kladen důraz na poskytování základních informací v rámci bezplatného poradenství. Tato činnost zabírala nemalou kapacitu činnosti inspektorů vedle řešení podnětů, jejichž počet má vzrůstající tendenci a neúměrně zatěžuje práci inspektorů, především v oblasti pracovněprávní.

Hlavní díl činnosti v oblasti bezpečnosti práce spočíval v preventivním působení a dodržování předpisů v rozsahu kompetencí podle ustanovení § 3 zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů. Ani zde se však inspektoři nevyhnuli provádění mimořádných kontrol, zejména na základě podnětů a vyšetřování příčin a okolností vzniku nehodových událostí, zejména pracovních úrazů. Tento druh kontrol slouží jako důležitý podklad pro hodnocení směru v zaměření preventivních kontrolních akcí.

Nejzávažnějším problémem dosud zůstává způsob chápání právních předpisů v pracovněprávní oblasti, kde zaměstnanci vidí největší slabinu řady podnikajících subjektů, neboť mnozí podnikatelé spoléhají na větší poptávku o zaměstnání, která převyšuje vlastní nabídku zaměstnání.

Předkládaná zpráva popisuje celkovou činnost systému SÚIP, především z kontrolní činnosti OIP, v oblastech pracovněprávní, bezpečnosti práce, výzkumné, výchovné a vzdělávací činnosti, činnosti na úseku ukládání dat a analýz, spolupráci s dalšími orgány a organizacemi a mezinárodní spolupráci.

Obsahem předkládané zprávy je, vedle poznatků předložených v Roční souhrnné zprávě o výsledcích kontrolních akcí, poskytnout doplňující informace z kontrolní činnosti v jednotlivých odvětvích a oblastech a podrobněji zhodnotit ostatní oblasti činnosti systému SÚIP v roce 2006.

Trvalý cíl SÚIP a OIP představuje prosazování národní politiky BOZP, vytvoření podmínek pro dosažení vysoké úrovně BOZP a prevence pracovních úrazů, zvýšení právního povědomí zaměstnavatelů a kontrola dodržování předpisů v pracovněprávní oblasti a v oblasti BOZP.

Chtěl bych na tomto místě poděkovat všem podnikatelským subjektům a firmám, které vytváří odpovídající pracovní podmínky a příznivé pracovní prostředí svým zaměstnancům, snižují rizika úrazů na svých pracovištích a ve svých provozech a přispívají také k dobrým pracovněprávním vztahům. Dále bych také chtěl poděkovat všem 14 subjektům, které v roce 2006 získaly nebo obhájily osvědčení „Bezpečný podnik“ jako vizitku svého systému řízení BOZP a podnikatelské kultury.

Mgr. Ing. Rudolf Hahn
generální inspektor

1 Struktura, sídlo a personální obsazení SÚIP, OIP a ITI Praha

Státní úřad inspekce práce je podle § 2 zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů, správním úřadem podřízeným Ministerstvu práce a sociálních věcí. V čele SÚIP je generální inspektor, kterého jmenuje a odvolává ministr práce a sociálních věcí.

SÚIP řídí činnost oblastních inspektorátů práce, které jsou taktéž správními úřady, ale pro účely hospodaření s majetkem státu včetně rozpočtu jsou v postavení vnitřních organizačních jednotek SÚIP. V odborné podřízenosti systému SÚIP je organizace státního odborného dozoru ITI Praha.

SÚIP rozhoduje ve správních řízeních prvního stupně o přestupcích nebo správních deliktech v případech, že kontrolní činnost sám prováděl, o uložení pořádkových pokut za nesplnění povinnosti podle § 6 odst. 2 věty druhé zákona o inspekci práce. Dále přezkoumává rozhodnutí o přestupcích nebo správních deliktech vydaných OIP, rozhodnutí o uložení pořádkových pokut vydaných inspektory úřadu a rozhodnutí o zákazech vydaných těmito inspektory.

SÚIP se také aktivně podílí na ovlivňování výzkumu na úseku bezpečnosti práce a technických zařízení. V úzké součinnosti s Institutem výchovy bezpečnosti práce zabezpečuje vzdělávání, výchovu a školení zaměstnanců systému SÚIP a přípravu nových inspektorů inspekce práce. Dále se odborně podílí na různých vzdělávacích akcích a školeních pro širokou odbornou veřejnost. Touto svou činností přispívá k teoretickému, ale i praktickému vzdělávání a výchově veřejnosti v oblasti BOZP, ochrany pracovních vztahů a pracovních podmínek, ale v poslední době i značnou mírou v oblasti pracovněprávní. SÚIP a OIP se podílejí nebo spolupracují na programech osvěty o ochraně pracovních vztahů a pracovních podmínek zajišťovaných jinými správními úřady, odborovými orgány nebo organizacemi zaměstnavatelů.

Oblastní inspektoráty práce kontrolují dodržování povinností vyplývajících z právních předpisů; rovněž kontrolují dodržování kolektivních smluv a vnitřních předpisů, které zakládají nároky zaměstnancům ve smyslu zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů. V současné době tuto činnost vykonává 8 oblastních inspektorátů práce s 6 regionálními kanceláři. V čele OIP jsou vedoucí inspektoři, které jmenuje a odvolává ministr práce a sociálních věcí.

ITI Praha je příspěvkovou organizací státního odborného dozoru nad bezpečností vyhrazených technických zařízení. Podává odborná a závazná stanoviska, provádí prohlídky, organizuje a vyhodnocuje zkoušky VTZ, vydává oprávnění organizacím a podnikajícím fyzickým osobám po prověření jejich odborné způsobilosti a vydává osvědčení fyzickým osobám na základě posouzení jejich odborné způsobilosti. ITI Praha provádí další odborné činnosti u VTZ v rozsahu stanoveném zákonem č. 174/1968 Sb., ve znění pozdějších předpisů. V čele ITI Praha je ředitel, kterého jmenuje a odvolává ministr práce a sociálních věcí.

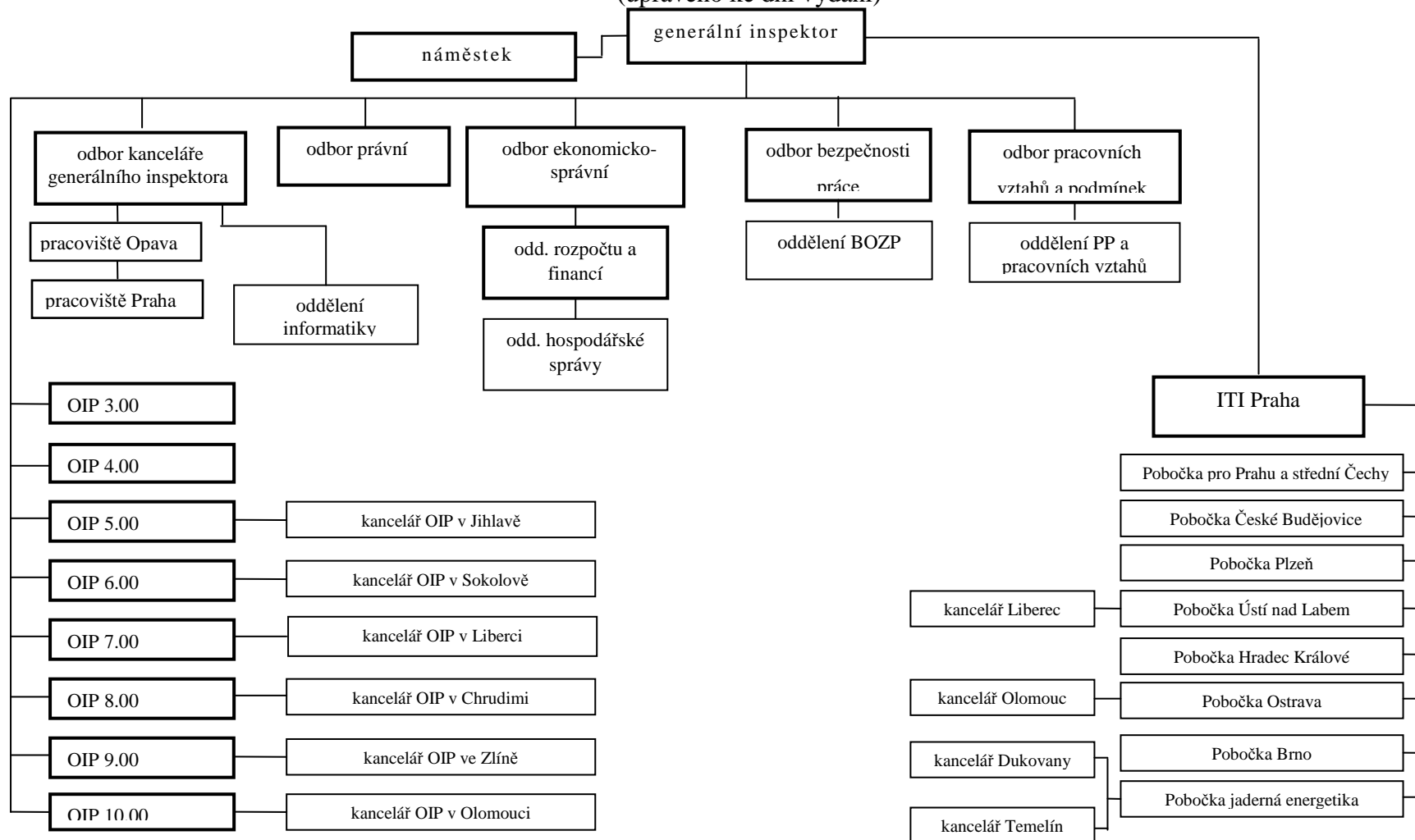
V současné době již větší částí kompetencí SÚIP (tj. činnost kanceláře generálního inspektora včetně mezinárodní spolupráce, odbor pracovních vztahů a podmínek a právní odbor) působí v Opavě, část kompetencí kanceláře GI, odbor ekonomicko-správní, odbor bezpečnosti práce a oddělení informatiky působí nadále na pracovišti v Praze. V ČR dále svoji činnost vykonává osm OIP s šesti regionálními kanceláři.

VÚBP a IVBP (příspěvkové organizace v přímé podřízenosti MPSV), vykonávají celou řadu svých činností na úseku BOZP v úzké součinnosti právě se systémem SÚIP. Od července roku 2005, s nabytím účinnosti zákona o inspekci práce, se do zorného pole veřejnosti dostává spíše oblast pracovněprávní, kterou systém SÚIP převzal od úřadů práce.

Fyzický počet zaměstnanců OIP a SÚIP k 31. 12. 2006 byl bez pomocného a obslužného personálu 569, z toho 253 žen. Inspektorů provádějících kontrolní činnost u subjektů bylo 339, z toho 102 žen, vedoucích zaměstnanců bylo 63, z toho 22 žen, ostatních zaměstnanců 167.

ORGANIZAČNÍ SCHÉMA SYSTÉMU SÚIP

(upraveno ke dni vydání)



Legislativní názvy OIP včetně jejich sídel jsou uvedeny na stranách 2 a 8.

**Sídlo, vedoucí zaměstnanci a inspektoři
Státního úřadu inspekce práce**
(upraveno ke dni vydání)

Státní úřad inspekce práce	
Horní náměstí 103/2 746 01 Opava tel.: 553 696 155 fax: 553 626 672 e-mail: opava@suip.cz	<i>pracoviště Praha</i> Ve Smečkách 29, pošt. příhr. 527 113 52 Praha 1 tel.: 221 924 200 fax: 222 211 498, 222 212 102 e-mail: suippraha@suip.cz
Vedoucí zaměstnanci:	
Generální inspektor Ředitel kanceláře GI Ředitelka odboru ekonomicko-správního Ředitel právního odboru Ředitel odboru bezpečnosti práce Ředitelka odboru prac. vztahů a prac. podmínek	Mgr. Ing. Rudolf Hahn Ing. Oldřich Přikryl Ing. Helena Matoušková Mgr. Zdeněk Šindlář Ing. Michal Ronin Bc. Ludmila Hájková
Odborní zaměstnanci SÚIP:	
právní odbor	Mgr. Ing. Alžběta Víchová, JUDr. Zuzana Nováková, Jan Hartl
kancelář GI celostátní koncepce výchovy a vzdělávání k BOZP, styk s veřejností tvorba koncepce SOD nad BP, progr. činnosti, zprávy o činnosti, vyřizování stížností, kontrola	Mgr. Ivona Foltisová Ing. Jaromír Ošťádal
výpočetní technika	Ing. Vojen Šafránek
průmysl chemický průmysl, PZH stavebnictví zemědělství, lesnictví, potravinářství, terc. sféra doprava, opravárenství manipulace s materiálem a skladování plynová zařízení, svařování a tlaková zařízení zdvihací zařízení analýzy, kontrola, příprava programů	Ing. Josef Ježdík Ing. Alois Losman, Ing. Jiří Vala, Ph.D. Ing. Marie Pečená Ing. Vilém Tomíček Ing. Miroslava Šmídová Ing. Antonín Dušátko Ing. Miroslav Koščo Ing. Pavel Krejcar Ing. Pavel Šalomon
pracovněprávní problematika	JUDr. Andrea Jakešová, Ing. Olga Valášková Ing. Anna Klimasová, Ing. Jana Bělíková, Mgr. Helena Škorňoková

Sídla oblastních inspektorátů práce (upraveno ke dni vydání)

Oblastní inspektorát práce pro hl. město Prahu se sídlem v Praze vedoucí inspektor:	Kladenská 103/105 160 00 Praha 6 - Vokovice Ing. Vilém Čada	tel.: 235 364 006, 235 007 410 fax: 235 362 007 e-mail: paha@oip.cz tel.: 235 360 002 602 393 407, 602 389 622
Oblastní inspektorát práce pro Středočeský kraj se sídlem v Praze vedoucí inspektor:	Průhonická 55 106 00 Praha 10 Ing. Jaromír Elbel	tel.: 272 767 643 fax: 272 769 137 e-mail: stredni.cechy@oip.cz tel.: 272 657 392
Oblastní inspektorát práce pro Jihočeský kraj a Vysočinu se sídlem v Českých Budějovicích vedoucí inspektor: regionální kancelář v Jihlavě	Vodní 21 370 06 České Budějovice Ing. Vladimír Toman třída Legionářů 17/4181, 586 01 Jihlava	tel.: 387 843 411, 387 311 4xx fax: 387 843 419 e-mail: budejovice@oip.cz tel.: 387 428 764 tel: 567 302 107, fax: 567 301 262 e-mail: jihlava@oip.cz
Oblastní inspektorát práce pro Plzeňský kraj a Karlovarský kraj se sídlem v Plzni vedoucí inspektor: regionální kancelář v Sokolově	Schwarzova 27 301 00 Plzeň Ing. Miroslav Duchek ul. Jednoty 654 356 13 Sokolov	tel.: 377 423 066 fax: 377 372 926 e-mail: plzen@oip.cz tel.: 377 422 744 tel/fax :352 672 172 e-mail: sokolov@oip.cz
Oblastní inspektorát práce pro Ústecký kraj a Liberecký kraj se sídlem v Ústí nad Labem vedoucí inspektor: regionální kancelář v Liberci	SNP 2720/21 pošt. příhr. 9 400 11 Ústí nad Labem Ing. Jaromír Jaroš nám. Dr. E. Beneše čp. 24 460 01 Liberec	tel.: 472 772 842, 472 774 165 fax: 472 772 589 e-mail: usti@oip.cz tel.: 472 772 537 739 327 168, 739 328 948 tel.: 485 244 485, 485 244 423 tel/fax: 485 244 173 e-mail: liberec@oip.cz
Oblastní inspektorát práce pro Královéhradecký kraj a Pardubic- cký kraj se sídlem v Hradci Králové vedoucí inspektor: regionální kancelář v Chrudimi	Říční 1195 pošt. příhr. 53, 501 01 Hradec Králové Ing. Jaroslav Nečas Městský park 274/IV 537 01 Chrudim	tel.: 495 219 012, 495 217 494 fax: 495 219 070 e-mail: hradec@oip.cz tel.: 495 217 318 tel.: 469 623 130 e-mail: chrudim@oip.cz
Oblastní inspektorát práce pro Jihomoravský kraj a Zlínský kraj se sídlem v Brně vedoucí inspektor: regionální kancelář ve Zlíně	Milady Horákové 3 pošt. příhr. 260 658 60 Brno Ing. Michal Kleinhampl Kúty 3967 (budova PS, a.s.) 760 01 Zlín	tel.: 545 321 285 fax: 545 211 303 e-mail: brno@oip.cz tel.: 545 210 384 tel.: 577 107 105 e-mail: zlin@oip.cz
Oblastní inspektorát práce pro Moravskoslezský kraj a Olomouc- ký kraj se sídlem v Ostravě vedoucí inspektor: regionální kancelář v Olomouci	Živičná 2 702 69 Ostrava Ing. Ladislav Baron tř. Kosmonautů č.8, (v 1. patře AB centra) 772 00 Olomouc	tel.: 950 143 711 fax: 596 110 164 e-mail: ostrava@oip.cz tel.: 596 110 169 tel.: 587 433 249, -194, -239, -142 -271, -369, -393, -229, -314 e-mail: olomouc@oip.cz

Doporučuje se případnou korespondenci zasílat na adresy OIP, kde jsou podatelny, ne na adresy kancelářů.

2 Údaje o počtu nemocensky pojištěných zaměstnanců v jednotlivých odvětvích podléhajících kontrolní činnosti

Skupina odvětví	počet subjektů	Zaměstnanci
Zemědělství, myslivost	1 407	95 724
Lesnictví, těžba dřeva	125	18 703
Rybolov, chov ryb	18	1 242
<i>Dobývání uhlí a rašeliny</i>	35	29 782
<i>Dobývání uranových a thoriových rud</i>	6	3 031
<i>Dobývání a úprava ostatní</i>	74	5 610
Výroba potravin a zpracování tabáku	908	107 171
Textilní průmysl	328	40 077
Oděvní průmysl, zpracování kožešin	229	20 290
Výroba usní a úprava kůží; výroba brašnářského zboží	87	8 029
Průmysl dřevařský (kromě výroby nábytku)	320	24 702
Výroba vlákniny, papíru	127	18 172
Vydavatelství a tisk	237	24 046
Koksování, zpracování ropy	5	2 917
Výroba chemických výrobků	204	37 182
Výroba pryžových a plastických produktů	553	71 126
Výroba ostatních minerálních výrobků	413	64 253
Výroba kovů, hutní zpracování	161	55 411
Výroba kovových konstrukcí	1 110	106 713
Výroba strojů a zařízení	981	138 097
Výroba kancelářských strojů a počítačů	24	8 573
Výroba elektrických strojů a přístrojů	462	93 684
Výroba radiových a televizních zařízení	127	28 239
Výroba zdravotnických přístrojů a hodin	165	25 028
Výroba motorových vozidel	256	110 079
Výroba ostatních dopravních zařízení	90	19 960
Výroba nábytku; ostatní průmysl	440	47 880
Zpracování druhotných surovin	56	3 557
Výroba a rozvod elektřiny a plynu	190	36 482
Úprava a rozvod vody	95	19 658
Stavebnictví	1 953	150 231
Prodej a údržba motorových vozidel	523	33 262
Velkoobchod (kromě motorových vozidel)	1 667	119 011
Maloobchod (kromě motorových vozidel)	845	152 005
Pohostinství a ubytování	613	47 654

Pozemní doprava; potrubní doprava	766	144 413
Vodní doprava	5	470
Letecká a kosmická doprava	6	6 720
Vedlejší a pomocná činnost v dopravě	325	36 064
Činnost poštovní a telekomunikační	78	70 832
Peněžnictví	121	45 384
Pojišťovnictví (kromě sociálního)	40	15 808
Činnost s úvěry, pojišťovnictví	57	3 011
Činnost v oblasti nemovitostí	558	35 873
Pronájem strojů a přístrojů	52	2 320
Zpracování dat a související činnosti	367	28 883
Výzkum a vývoj	132	19 007
Služby převážně pro podniky	1 641	191 773
Veřejná správa, obrana, sociální pojištění	1 109	208 330
Školství	4 332	253 691
Zdravotnictví, veterinární a sociální činnost	1 405	245 316
Odstraňování odpadu, čištění města	311	26 895
Činnosti společenských organizací	277	18 408
Rekreační, kulturní a sportovní činnost	535	53 989
Ostatní služby	88	5 633
Nezjištěno	300	1 316 632
Celkem všechny skupiny	27 339	4 497 033

Poznámka:

Zpracováno VÚBP podle údajů ČSÚ.

Odvětví psaná kurzívou podléhají z větší části dozoru ČBÚ nebo dozoru, respektive inspekci jiných resortních orgánů.

3 Kontrolní činnost inspektorů

Z působností SÚIP a OIP, upravených ustanoveními § 3 zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů, vyplývá, že jsou správními úřady, které kontrolují dodržování povinností vyplývajících z právních předpisů, kolektivních smluv a některých vnitřních předpisů. Vedle toho OIP jako dotčené orgány státní správy zajišťují a plní další úkoly na úseku vyjadřování se k vybraným projektovým dokumentacím staveb a jsou účastníky při povolování staveb určených pro používání ve veřejném zájmu nebo jako pracoviště fyzických osob. OIP kontrolují příčiny a okolnosti pracovních úrazů, případně se zúčastňují jejich šetření na místě úrazového děje a dále společně se SÚIP poskytují základní informace a poradenství.

Stejně jako v uplynulých letech, tak i v roce 2006 byla prováděna analýza dat systému SÚIP IS DOZOR mimo jiné za účelem určení faktorů, které v rozhodující míře ovlivňují zaměření budoucích kontrolních akcí do hlavních úkolů. Činnost systému je ovlivňována rozsáhlou nepředvídatelností některých činností, například vyšetřováním příčin a okolností pracovních úrazů, popřípadě nehodových událostí a množstvím nejrůznějších došlých podnětů.

Hlavní úkoly byly (jako každý rok) směřovány do oblastí s největší pracovní úrazovostí a dále byly realizovány kampaně vyhlášené EU s cílem snížit vysoký počet smrtelných a závažných pracovních úrazů a nemocí z povolání. Celkový počet kontrol u subjektů se zvýšil oproti roku 2005 o 18,76 %, především o kontroly oblasti pracovněprávní.

V roce 2006 byl zákon o inspekci práce již plně uplatňován i v oblasti ukládání sankcí za přestupky a správní delikty. To mělo větší nároky na odbornou a právní připravenost inspektorů a celkovou složitou činnost při vypořádání se s námitkami proti vydaným rozhodnutím ve správním řízení a jejich přezkoumávání.

Tabulka č. 1

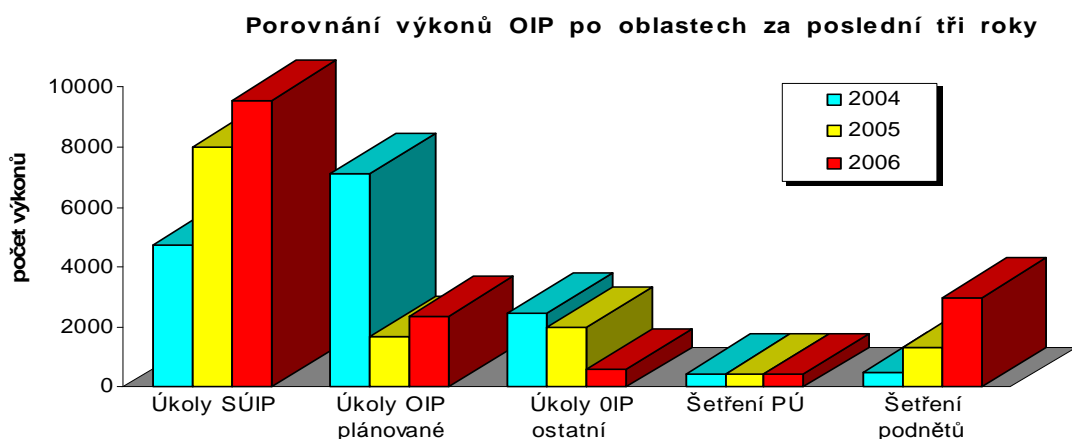
Počet provedených výkonů oblastními inspektoráty práce

V ý k o n y (prověrky a šetření)	2004	2005	2006
Kontroly organizací a podnikajících fyzických osob úkoly SÚIP	4 764	7 987	9 548
Kontroly organizací a podnikajících fyzických osob úkoly OIP plánované, následné	7 134	1 685	2 379
Kontroly organizací a podnikajících fyzických osob úkoly OIP ostatní	2 438	2 001	586
Šetření příčin smrtelných pracovních úrazů	116	112	111
Šetření příčin závažných a ostatních pracovních úrazů	323	300	340
Šetření příčin nehodových událostí	7	10	6
Šetření obdržených podání v oblasti BOZP	474	403	411
Šetření obdržených podání v oblasti pracovněprávní	-	950	2 590
Celkem (kontroly a šetření)	15 256	13 448	15 971

Počet provedených ostatních výkonů oblastními inspektoráty práce

Ostatní výkony	2004	2005	2006
Návrhy potřebných technických a jiných opatření	2 421	3 858	616
Vyjádření k projektovým dokumentacím staveb	4 440	3 692	3 590
Uplatnění požadavků při povolování a kolaudacích staveb	2 970	2 438	3 008
Odňatá nebo omezená oprávnění k činnostem na VTZ	0	0	0
Odňatá nebo omezená osvědčení k činnostem na VTZ	0	0	0
Vyjádření k předpisům k zajištění BP a BTZ	169	104	44
Uskutečněná poradenství, konzultace	4 249	27 094	46 104

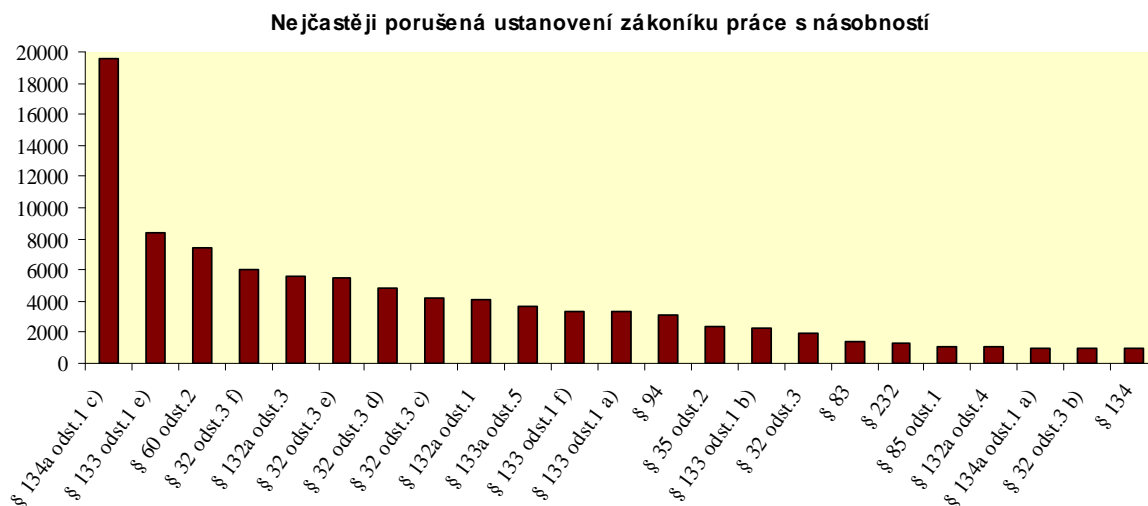
Graf č. 1



Počet zjištěných nedostatků z plánované kontrolní činnosti a z kontrol při šetření pracovních úrazů a podnětů z přijatých podání, představujících porušení právních předpisů k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení a právních předpisů upravujících pracovněprávní vztahy, se v roce 2006 zvýšil o 6,8 % oproti roku předchozímu. Bylo zjištěno 54 050 nedostatků, porušení ve 142 399 případech (počet případů představuje opakovaná stejná porušení u subjektů s násobností). Zvýšení počtu nedostatků potvrzuje to, že ani kontrolní činnost nevede automaticky ke snížení počtu závažných porušení právních předpisů, které v konečném důsledku mohou vést k ohrožení bezpečnosti práce a zdraví zaměstnanců nebo se již staly příčinou vzniku pracovního úrazu anebo mnohdy negativně ovlivňují napětí mezi zaměstnavateli a zaměstnanci v pracovněprávní oblasti. Tabulkový přehled ukazuje srovnání počtů zjištěných nedostatků a počtů porušení právních předpisů (o BOZP, pracovních podmínek, pracovního prostředí a pracovněprávních předpisů) za poslední tři roky.

Rok	2004	2005	2006
Počet zjištěných nedostatků	54 184	50 559	54 050
Počet případů (s násobností)	116 525	105 402	142 399

Graf č. 2



Po kontrolních zjištěních využili inspektoři svého oprávnění vydat rozhodnutí o zákazu podle § 7 odst. 1 písm. j) bod 1 a 2 zákona č. 251/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů, takto:

Tabulka č. 2

Z á k a z y	2006
Vyřazené stroje a zařízení z provozu	46
Zakázané užívání výrobních a provozních prostorů	8
Zakázané činnosti	4
Zákaz práce přesčas (kromě mladistvých)	2

Podle § 5 odst. 1 písm. l) a podle části čtvrté zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů, rozhodli o pokutách takto:

Tabulka č. 3

P o k u t y	2005	2006
Pokuty organizacím a podnikajícím fyzickým osobám - počet	380	810
Pokuty organizacím a podnikajícím fyzickým osobám - výše v Kč	6 553 500	17 692 500
z toho za zjištěná porušení předpisů při kontrolách - počet	259	626
z toho za zjištěná porušení předpisů při kontrolách - výše v Kč	3 956 000	7 639 828
z toho za zjištěná porušení předpisů v příčinné souvislosti s PÚ, mimořádnými událostmi nebo s technickými příčinami průmyslových otrav a nemocemi z povolání – počet	117	184
z toho za zjištěná porušení předpisů v příčinné souvislosti s PÚ, mimořádnými událostmi nebo s technickými příčinami průmyslových otrav a nemocemi z povolání - výše v Kč	3 917 000	10 052 670
Pokuty zaměstnancům organizací a PFO – počet	4	3
Pokuty zaměstnancům organizací a PFO - výše v Kč	21 000	17 900
Blokové pokuty – počet	89	94
Blokové pokuty – výše v Kč	56 650	50 700

Rozhodovací právní činnost inspektorů OIP, příp. SÚIP, spadá do oblasti správních řízení. Nejčastější právní činností OIP (na základě kontrolních zjištění) bylo vydávání zákazů nebo uplatnění sankcí vůči kontrolovaným osobám, které hrubě nebo opakovaně porušily povinnosti stanovené jim právními předpisy. Svými rozhodnutími OIP zakázaly nebo omezily činnosti v 60 případech (viz tabulka č. 2) a uložily celkem 810 pokut (viz tabulka č. 3). SÚIP ve správním řízení přezkoumával rozhodnutí vydaná OIP ve 40 případech. Z nich bylo 21 potvrzeno, 5 rozhodnutí zrušeno a zastaveno a 2 byla po přezkoumání ve správním řízení změněna. 12 rozhodnutí bylo zrušeno a vráceno a OIP po odstranění formálních úprav vydaly kontrolovaným osobám nová rozhodnutí.

3.1 Výsledky kontrolní činnosti inspekce práce v pracovněprávní oblasti

S nabytím účinnosti zákona o inspekci práce se pracovněprávní problematika pozvolna dostává také do oblasti prevence. Kontrolní činnost zaměřená na dodržování pracovněprávních předpisů byla prováděna v roce 2006 v rámci hlavních úkolů, které vycházely z přijatých podnětů. Jednalo se o kontrolní akce u zaměstnavatelů s předmětem podnikání „ostraha majetku a osob“, dále kontroly dodržování předpisů při zaměstnávání cizinců, kontroly malých a středních podnikatelů a kontroly zaměřené do pracovněprávní problematiky u firem provozujících dopravu. Celkem bylo provedeno 2 838 kontrol výhradně v pracovněprávní oblasti (kontrola pracovněprávní problematiky, zpravidla v konkrétních užších oblastech, byla také součástí kontrol u některých dalších kontrolních akcí).

Skutečností je, že kontrolní činnost SÚIP v oblasti dodržování pracovněprávních předpisů vychází v převážné většině z přijatých podnětů občanů – zaměstnanců. Preventivní kontrolní činnost s konkrétním zaměřením a stanoveným cílem se daří provádět zatím jen ve velmi malém počtu a pozvolna, především z důvodu nedostatečného personálního obsazení oblastních inspektorátů práce inspektory pro pracovněprávní oblast a nezbytností vyřešit přijaté podněty.

Výsledky dvou výše uvedených jednotně zadaných kontrolních akcí jsou uvedeny v souhrnné zprávě. Kontrolní akce zaměřená na zaměstnávání cizinců s pracovním povolením v ČR měla ověřit případnou diskriminaci této skupiny zaměstnanců. Výběr firem byl proveden na základě podkladů z ÚP, které vydávají pracovní povolení cizincům. U kontrol zaměstnavatelů zaměstnávajících cizince se jako pozitivní jeví zjištění, že nebyly prokázány případy diskriminace v oblasti pracovních a mzdových podmínek s ohledem na rasový nebo etnický původ nebo národnost. Druhou skupinou podnikatelů, na které byla zaměřená samostatná kontrolní akce v pracovněprávní oblasti, byly firmy zabezpečující ostrahu majetku a osob.

Preventivní činnost v užší míře byla řešena společně s problematikou BOZP u malých a středních podnikatelů. Problematika mezd a proplácení cestovních náhrad byla v pracovněprávní oblasti kontrolována jednak samostatně, jednak společně s problematikou dodržování stanoveného pracovního režimu řidičů u dopravců.

V roce 2006 bylo inspektory provedeno 2 838 kontrol u 2 695 subjektů, z toho bylo 38 kontrol ukončeno uložením opatření. Kontroly odhalily 7 058 nedostatků a porušení předpisů, za přestupky nebo správní delikty podle zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů, bylo uloženo 273 pokut v celkové výši 4 270 200,- Kč.

Porušování předpisů zaměstnavateli je mimo jiné odvislé od jejich velikosti (počtu zaměstnanců) a od oboru činnosti subjektů. Větší výrobní podniky vykazují menší množství zjištěných nedostatků než malé podniky provádějící služby.

Ze závěrů z kontrolní činnosti vyplynula potřeba zaměřit kontrolní činnost v následujícím období nadále na kontroly prováděné na základě došlých podnětů zaměstnanců a občanů a na kontroly dodržování předpisů při agenturním zaměstnávání. Protože zaměstnávání

cizinců bude i nadále velmi častým jevem, kontroly na dodržování předpisů při jejich zaměstnávání bude nutné v nejbližších letech zopakovat. Vyhodnocování výsledků kontrolní činnosti na základě přijatých podnětů bude opět stěžejním zdrojem informací pro zaměření plánovaných preventivních kontrolních akcí v pracovněprávní oblasti v jednotlivých letech.

Oblast pracovněprávní z hlediska zaměření kontrolní činnosti lze rozdělit do následujících hlavních oblastí:

3.1.1 Součinnost zaměstnavatele a orgánu jednajícího za zaměstnance

V této oblasti (při dvou preventivních kontrolních akcích) nebyla zjištěna žádná porušení, která by vedla k nutnosti přijímat vůči kontrolovaným subjektům nějaká opatření.

V oblasti kontrolní činnosti na základě podnětů byla ve druhé polovině roku 2006 přijata podání odborových organizací, která svým obsahem požadovala, aby inspekce práce ze své pozice vstoupila do jednání při uzavírání kolektivních smluv, a to ve snaze pozitivně ovlivnit výsledky vyjednávání. Toto však musely oblastní inspektoráty práce odmítnout, protože v průběhu vyjednávání nejsou do těchto vztahů oprávněny vstupovat. Inspekci práce přísluší až kontrola plnění vyjednaných nároků a dodržování povinností vůči odborovým a dalším orgánům podle zákona o inspekci práce. Obdobné požadavky, mnohdy nad rámec uzavřené kolektivní smlouvy, se sporadicky objevovaly jako podněty některých samotných zaměstnanců.

3.1.2 Zásady rovného zacházení a diskriminace

Tato oblast se svým zaměřením prolínala všemi úkoly kontrolní činnosti v oblasti pracovněprávní. Byla úzce specifikována náplní kontrolní akce schválené v prvním pololetí roku 2006 u vytipovaných firem v ČR se zaměřením na možnost diskriminace a nerovného zacházení s cizinci pracujícími na základě pracovního povolení.

Kontrolováno bylo celkem 98 firem. U žádného kontrolovaného subjektu nebyl zjištěn případ nerovného zacházení nebo diskriminace při zaměstnávání cizinců. Mnohdy medializované případy ztížených životních podmínek souvisí spíše s nekalými praktikami některých zprostředkovatelů práce tím, že tito občané mají povinnost odvádět část svého výdělků osobám z jejich země, které jim nějakým způsobem umožnily pracovat v ČR.

Kontrolní činností v oblasti rovného zacházení bylo zjištěno u 50 zaměstnavatelů porušení zákona při odměňování. Nutno konstatovat, že většina nedostatků poukazovala na nestejně odměňování za stejnou práci. Tyto nedostatky jsou zahrnuty do části 3.1.4 jako nedostatky v odměňování zaměstnanců.

Kontrolní činností se přestupky nebo správní delikty na tomto úseku nepodařilo prokázat, přesto není možné jednoznačně konstatovat, že k nerovnému zacházení nebo diskriminaci u zaměstnavatelů nedochází. Oslovení zaměstnanci s inspektory inspekce práce zpravidla aktivně nespolupracují, a to z obavy ze ztráty zaměstnání. Pokud si bývalí zaměstnanci po skončení pracovního poměru na nerovné zacházení stěžují, případně uvádějí případy možné diskriminace, jde zpravidla o tvrzení bývalého zaměstnance proti tvrzení zaměstnavatele, která bývalí zaměstnanci nemohou nijak doložit a kontrolami se je ve většině případů inspektorům nedaří prokázat.

V roce 2007 bude zaměření na kontrolu zásad rovného zacházení směřováno na agenturní zaměstnávání, na které byla systémem přijata v roce 2006 řada podnětů, a to bez ohledu na to, zda jde o zaměstnance z ČR nebo cizince.

3.1.3 Vznik pracovního poměru, případně uzavírání dohod mimo pracovní poměr

Pracovní poměr je problematikou, které se u většiny zaměstnavatelů věnují specialisté s patřičnými schopnostmi a znalostmi. U větších společností je zabezpečováno buď smluvně, nebo vlastními personálními útvary. U těchto zaměstnavatelů zpravidla nejsou inspekcí práce zjištěny hrubší nedostatky.

Jinou, zcela odlišnou skupinou zaměstnavatelů jsou malé a střední podniky s 10 až 200 zaměstnanci, kde si tuto personální agendu zajišťuje většinou sám zaměstnavatel nebo určený zaměstnanec, který je nucen plnit příkazy svého zaměstnavatele, a to i přes upozornění, že jde o porušování pracovněprávních předpisů.

Inspekcí práce byla zjištěna řada nedostatků, které byly zjišťovány nejen u kontrolních akcí zaměřených výhradně do pracovněprávní oblasti, ale i u kontrolních akcí, kde vedle kontrolované oblasti BOZP byla kontrolována i oblast pracovněprávní. Celkem bylo zjištěno 5 668 nedostatků v 32 381 případech. U závažných nedostatků bylo inspektory zahájeno správní řízení, jehož výsledkem bylo uložení sankce.

3.1.4 Odměňování zaměstnanců, práce přesčas, práce o sobotách a nedělích, příplatky za práci

Odměňování patří k nejméně frekventované oblasti, na kterou si zaměstnanci stěžují. Je pochopitelné, že zaměstnanci kladou důraz na výši a pravidelnost odměny za vykonanou práci, neboť nevyplacení mzdy – zvláště trvá-li delší dobu – se pro ně stává existenčním problémem. Porušování jiných předpisů již zaměstnancům tak moc nevádí jako zásahy do práva na poskytnutí hmotných a finančních požitků.

Z analýzy této problematiky je možno firmy rozdělit na ty, co mají nezbytné fondy a zálohy na odměňování svých zaměstnanců, a pokud dojde k problému, jsou schopny ho řešit. Situaci se snaží řešit, nebrání se vyjednávání se zástupci zaměstnanců a zakotvení tohoto ohodnocení do uzavíraných kolektivních smluv, případně do vnitřních mzdových předpisů. Dále pak existují firmy, které nemají zpravidla zálohy a prostředky na odměňování svých zaměstnanců, dokud nemají uhrazeny své výkony, nemají vytvořené dostatečné prostředky na výplatu odstupného a podobně.

V oblastech průmyslové výroby bylo zjištěno časté porušování zákona č. 1/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Zejména se jednalo o provádění srážek ze mzdy v rozporu se zákonem, nepoukazování mzdy na osobní účet v předepsaném termínu, neprokazatelné vyplacení mzdy zaměstnancům, vyplácení nižší než tarifní mzdy, nesjednávání mzdy písemně vždy před započítáním výkonu práce, nevydání písemného mzdového předpisu nebo neposkytování stanovených mzdových příplatků. V této oblasti bylo zjištěno celkem 2 876 nedostatků ve 12 394 případech.

Porušování zákona č. 1/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů, bylo kontrolami zjištěno zejména u těchto paragrafů:

§ zákona č. 1/1992 Sb.	14	10	12	11	4	5	7	18	6	17
počet porušení	546	542	281	275	262	239	228	171	119	112

Výše uvedené nedostatky byly zjištěny především při kontrolní činnosti vyvolané podněty zaměstnanců v období roku 2006. Z výše uvedených paragrafů byla nejčastěji porušována následující ustanovení zákona č. 1/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů:

- § 12 odst. 1 – v 1 852 případech (provádění srážek ze mzdy v rozporu se zákonem);
- § 10 odst. 1 – v 1 530 případech (nedodržení lhůty splatnosti mzdy);
- § 14 odst. 1 – v 1 049 případech (nižší než minimální mzdový tarif, mzdy za práci přesčas, příplatek za práci ve svátek do minimálního mzdového tarifu);

- § 5 odst. 1 – v 994 případech (za práci přesčas není přiznávána mzda s odpovídajícím příplatkem stanoveným zákonem);
- § 7 – v 967 případech (není přiznávána mzda s odpovídajícím příplatkem za práci ve ztíženém a zdraví škodlivém pracovním prostředí a za práci v noci);
- § 18 odst. 1 – v 717 případech (mzda nebyla sjednána nebo stanovena písemně před výkonem práce, za kterou mzda přísluší; nebyla-li mzda sjednána v kolektivní nebo pracovní smlouvě, zaměstnavatel byl povinen poskytování mzdy projednat s příslušným odborovým orgánem);
- § 11 odst. 6 – v 623 případech (nepoukázání mzdy na účet zaměstnance ve výplatním termínu);
- § 5 odst. 2 – v 591 případech (nedostatky ve výši vyplacené mzdy, která byla sjednána v kolektivní smlouvě nebo v pracovní smlouvě s přihlédnutím k stanovenému limitu práce přesčas).

Nedodržování požadavků vyplývajících ze zákona č. 1/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, bylo nejčastěji zjišťováno u zaměstnavatelů v silniční nákladní dopravě (341 případů), při provozu restaurací a bufetů a ubytování (265 případů), v pátrací a ochranné službě (125 případů); ostatní ve velkoobchodu (98 případů) a maloobchodu se smíšeným zbožím (82 případů). Těchto pět oborů ekonomických činností se podílelo na porušování výše uvedeného zákona téměř v 37,7 %.

Mnozí zaměstnavatelé, kteří svým zaměstnancům protiprávně zadržují jejich nároky, tuto skutečnost mnohdy odůvodňují tím, že jim zaměstnanec něco dluží, případně způsobil zaměstnavateli škodu a odmítá s ním komunikovat a situaci řeší cestou inspekce práce. Řada problémů vzniká z absence vzájemné komunikace, obě strany – zaměstnavatel i zaměstnanec – se brání domluvě, jeden nebo druhý odmítá přebírat korespondenci a hledají někoho jiného, kdo je rozsoudí. Někdy zaměstnanec ani neví, že mu jeho oprávněný nárok není upírán, ale je jen podmíněn nějakým nezbytným úkonem, který po něm zaměstnavatel požaduje. V některých případech dokonce zasláná mzda jen nenašla adresáta k jejímu převzetí.

Složitější případy se již vyskytují tam, kde zaměstnanec úmyslně poškodil svého zaměstnavatele, a přesto se domáhá svých právních nároků. V takových případech tuto problematiku musí řešit soud a odepírání nároku na mzdu zaměstnanci nemůže být jen jednostranným nástrojem zaměstnavatele.

3.1.5 Poskytování náhrad zaměstnancům

Kontrolní činnost zaměřená na poskytování náhrad byla prováděna u zaměstnavatelů, kteří mají zaveden směnný a nepřetržitý provoz a na které přišlo ze strany jejich zaměstnanců nejvíce podnětů. Jednalo se o konkrétní kontrolní akce, které byly zaměřeny na firmy provozující obchod, služby, ale i dopravu (dopravu osob a nákladní dopravu).

Celkem bylo zjištěno 575 nedostatků v 1 955 případech. Mezi často zjištěné nedostatky patřilo neproplácení náhrady mzdy za práce konané ve svátek a neproplácení cestovních náhrad, které byly zjištěny zejména u firem provozujících dopravu. Zjištěno bylo 169 nedostatků tohoto typu ve 426 případech.

Další závady se týkaly neurčení místa nástupu na pracovní cestu a dalších náležitostí, nevyplácení stravného za pracovní cesty, krácení nároků za pracovní cesty, vyplácení nároků v rozporu se zákonem o cestovních náhradách, neuhrazení nebo krácení nároků za pracovní cestu v zahraničí a zaměstnavatelem nevěrohodné doložení vyplácení náhrad za pracovní cesty zaměstnancům.

3.1.6 Pracovní doba zaměstnanců a udělování dovolené

Z analýzy z provedené kontrolní činnosti vyplývá, že právě tato oblast je jednou z nejproblematictějších. Nedostatky se vyskytují zejména u nerovnoměrně rozložené pracovní doby, v dobách odpočinku mezi směnami, zahrnutí svátků do pracovní doby, povinných lékařských prohlídek u zaměstnanců, kteří pracují v noci, ve stanovení pracovní doby a v povinnosti včas seznámit s rozvrhem pracovní doby (směn).

U menších zaměstnavatelů zpravidla neexistuje vnitřní předpis o pracovní době, kterým by zaměstnavatel záležitosti pracovní doby nějak vymezoval (odborové organizace u malých subjektů totiž obvykle nepůsobí). Vedení evidence pracovní doby u těchto zaměstnavatelů bývá velmi často formální. Protože zákon přesně nepředepisuje formu vedení pracovní doby, evidence pracovní doby je nedostatečně průkazná především v případech přesčasové práce, pracovní pohotovosti apod. Přestávky na jídlo a oddech jsou taktéž u řady firem jen formální (uváděné ve vnitřním předpise) a prakticky nejsou poskytovány.

Podobně je to s vykazováním a vedením přesčasové práce, především z hlediska zmiňovaného vedení docházky. Zaměstnanci pracují mnohde podle momentální potřeby svého zaměstnavatele s tím, že je jim přislíbena finanční odměna nebo náhradní volno. Formálně vedená a dokládána evidence pracovní doby vykazuje pravidelnou směnu bez přesčasů, jejichž zjištění kvůli příplatku je pak obtížné, a zaměstnanci, dokud jsou zaměstnáváni, zpravidla s kontrolními pracovníky při odhalování těchto nedostatků zaměstnavatelů nespolupracují. Pozdější podněty není možné většinou kontrolní činností prokázat. V návaznosti na nerovnoměrně rozdělenou pracovní dobu a udělování dovolené a z nedostatečných znalostí o výpočtu dnů dovolené se zaměstnanci mnohdy jen domnívají, že jsou kráceni ve svých nárocích, a obrací se na OIP se svými podněty.

Nejčastější nedostatek představovalo nedostatečné vedení evidence pracovní doby. Tyto dokumenty by měly mimo jiné dokládat nárok zaměstnanců na nepřetržitou dobu odpočinku. V této oblasti bylo zjištěno 830 nedostatků ve 3 103 případech.

Druhou největší skupinou nedostatků tvořily závady na úseku noční práce, zejména nedostatky v ověřování zdravotní způsobilosti pro tuto práci. Zde bylo zjištěno 584 nedostatků ve 1 753 případech. Třetí nejpočetnější skupinou bylo z hlediska počtů případů nerovnoměrné rozvržení pracovní doby. Zde došlo sice jen k 71 zjištěním nedostatků, ale v 1 112 případech. Mezi další často se objevující nedostatky patří neplnění povinnosti zaměstnavatele rozvrhnout pracovní dobu tak, aby zaměstnanec měl nepřetržitý odpočinek v týdnu. Zde bylo zjištěno 171 nedostatků a ve stanovení začátku a konce pracovní doby zaměstnavatelem po projednání s odborovými orgány bylo zjištěno 170 nedostatků.

Lze konstatovat, že v oblasti pracovní doby a přestávek v práci bylo u kontrolovaných subjektů zjištěno celkem 2 987 nedostatků ve 10 773 případech. Mnohá zjištění, jak již bylo uvedeno, pramenila z toho, že ZP nestanovoval striktně zaměstnavatelům, jak mají vést evidenci docházky.

3.2 Výsledky kontrolní činnosti v jednotlivých odvětvích oblasti BOZP

V roce 2006 bylo kontrolní činností inspekce práce zkontrolováno 12 568 subjektů, u kterých bylo provedeno 15 971 kontrol. Nejvíce jich bylo provedeno ve stavebnictví – 2 221 (13,9 % z celkového počtu kontrol), v zemědělství a službách – 1 274 (necelých 8 %), ve výrobě kovových konstrukcí – 1 132 kontrol (7,1 %), v dopravě na pozemních komunikacích – 988 kontrol (6,2 %); dále následoval maloobchod, výroba potravin, jiné služby, velkoobchod, dřevařský průmysl, prodej a údržba motorových vozidel, pohostinství a ubytovací zařízení, výroba strojů a přístrojů aj.

Kontroly byly zaměřeny na malé a střední organizace a firmy. Dokladem tohoto zaměření je podíl kontrolovaných podniků do 49 zaměstnanců, u kterých bylo provedeno celkem 10 734 kontrol, a pokud rozšíříme tuto skupinu až do 249 zaměstnanců, bylo provedeno celkem 14 021 kontrol. Z hlediska zastoupení podle velikosti podniků nejpočetnější kategorií představovala kategorie 10–49 zaměstnanců (6 027 kontrol, 37,7 %), kategorie 1–9 zaměstnanců (4 214 kontrol, 26,4 %) a kategorie 50–249 zaměstnanců (3287 kontrol, 20,6 %). V rámci 15 514 kontrol bylo zjištěno 62 011 porušení právních předpisů v celkovém počtu 164 986 případů (s násobností). Na základě zjištěného nedodržování nebo porušování předpisů bylo při kontrolní činnosti uloženo 626 pokut ve výši 7 639 828,- Kč.

Mezi nejčastěji porušované předpisy patřily:

- Zákoník práce (45 544 porušení); jednalo se zejména o:

§ zákoníku práce	132a	133	134a	32	133a	134e	134	94	133c	132
Počet porušení	8 447	7 560	7 523	4 689	2 943	2 152	1 693	836	778	748

Podíl výše uvedených deseti § zákoníku práce činil z celkového počtu porušení 82 %.

Z výše uvedených paragrafů byly nejčastěji porušovanými ustanoveními zákoníku práce:

- § 134a odst. 1 písm. c) - 6 301 § 133 odst. 1 písm. a) - 1 173
- § 132a odst. 3 - 4 223 § 32 odst. 3 písm. e) - 1 068
- § 133 odst. 1 písm. e) - 3 288 § 132a odst. 4 - 977
- § 132a odst. 1 - 2 697 § 32 odst. 3 písm. d) - 976
- § 133a odst. 5 - 2 042 § 32 odst. 3 písm. f) - 976
- § 133 odst. 1 písm. f) - 1 677 § 32 odst. 3 písm. c) - 854

Z výše uvedeného přehledu nejčastěji porušovaných ustanovení zákoníku práce je patrné, že byly zjišťovány nedostatky:

- u výrobních a pracovních prostředků, u kterých nejsou prováděny revize a kontroly, nebo jsou tato provozována bez ochranných zařízení;
 - v plnění základních povinností zaměstnavatelů, a to především v nezajišťování dostatečného školení v přípravě zaměstnanců k pracovním činnostem a dále neinformování o kategorii prací, kterou budou zaměstnanci vykonávat;
 - v prevenci rizik, kdy zaměstnavatelé nedostatečně vyhledávají rizika nebo nestanovují dostatečná opatření k jejich eliminaci na pracovištích;
 - v poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, kdy zaměstnavatelé nemají zpracovány seznamy poskytovaných OOPP; byly zjištěny i případy, kdy zaměstnavatel OOPP vůbec neposkytl;
 - v organizaci práce a pracovních postupech, kdy zaměstnavatel nechrání zaměstnance před padajícími předměty, před dopravou na pracovišti, neposkytuje ve stanovených případech bezpečnostní přestávky nebo o nich nevede evidenci;
 - u pracovních smluv, které neobsahují základní náležitosti stanovené § 32 zákoníku práce;
 - v evidenci pracovní doby, kdy z předložené dokumentace nelze zjistit počet odpracovaných hodin v jednotlivých směnách a dnech (uvedeno též v části 3.1.6).
- Vyhláška č. 48/1982 Sb., kterou se stanoví základní požadavky k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení, ve znění pozdějších předpisů.
- Bylo zjištěno 1161 porušení vyhlášky, a to zejména:

§ vyhlášky	199	194	185	174	54	111	179	200	83	237	196	178
Počet porušení	257	216	94	63	61	48	40	40	39	28	27	26

Podíl výše uvedených dvanácti paragrafů činil z celkového počtu zjištěných porušení vyhlášky 80,9 %. Za alarmující lze považovat především zjištění nedostatečnosti ochranných opatření u elektrických zařízení (§ 199) a provozování těchto elektrických zařízení bez prověření a vyzkoušení s opatřeními proti úrazu elektrickým proudem (§ 194).

Požadavky na bezpečnost posuzovaných strojů, budov a pracoviště stanoví nejen vyhláška č. 48/1982 Sb., ve znění pozdějších předpisů, ale také nařízení vlády č. 378/2001 Sb., kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení a nářadí. Nařízení vlády ve velké míře převzalo bezpečnostní požadavky zrušených částí vyhlášky č. 48/1982 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a není tedy překvapením, že zjištěná porušení úzce korespondují se zjištěními u vyhlášky č. 48/1982 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

- Vyhláška č. 324/1990 Sb., o bezpečnosti práce a technických zařízení při stavebních pracích, ve znění vyhl. č. 363/2005 Sb. Kontrolou bylo zjištěno 681 porušení, a to zejména:

§ vyhlášky	4	11	9	5	19	13	73	21	88	12
Počet porušení	136	106	103	85	35	29	25	20	17	16

Podíl výše uvedených deseti paragrafů činil z celkového počtu zjištěných porušení vyhlášky 83,99%.

Z výše uvedených paragrafů byly nejčastěji porušovány ustanoveními vyhlášky:

- § 4 odst. 2 a 3 – v 91 případech (vypracování technologických nebo pracovních postupů);
- § 5 odst. 1 a 3 – v 75 případech (vzájemné vztahy, závazky a povinnosti při předávání stavenišť, pracoviště);
- § 11 odst. 8 – v 74 případech (staveniště neoznačeno bezpečnostními značkami a tabulkami);
- § 9 odst. 6 a 8 – v 61 případech (povinnost zaměstnavatele vyškolit a zacvičit zaměstnance);
- § 13 odst. 1 – v 28 případech (nezajištění otvorů a jam na pracovištích a komunikacích zakrytím nebo ohrazením proti nebezpečí pádu osob).

Nejvíce zjištěných porušení ustanovení vyhlášky č. 324/1990 Sb., ve znění vyhlášky č. 363/2005 Sb., bylo zjištěno ve stavebnictví (79,73 %), zbývající část zjištění byla u subjektů mimo stavebnictví při údržbě provozovaných objektů.

3.2.1 Stavebnictví

Bezpečnost práce ve stavebnictví

Ve stavebnictví pracuje téměř 5 % ekonomicky činného obyvatelstva. Ve všech typech činností v tomto odvětví je vysoká míra rizika vzniku pracovních úrazů. Pomalu se zlepšuje situace při provozování technických zařízení díky novým typům lešení, strojů a zařízení, přetrvává liknavost podnikatelských subjektů při plnění povinností zaměstnavatele, převážně v oblasti školení zaměstnanců, v oblasti vyhledávání, hodnocení a odstraňování rizik a v oblasti vzájemné informovanosti o rizicích na staveništích, kde pracují zaměstnanci více zaměstnavatelů společně; dále není vedena evidence pracovní doby nebo je vedena neprůkazným způsobem.

V rámci kontrolní činnosti v roce 2006 oblastní inspektoráty práce realizovaly hlavní celorepublikový úkol ve stavebnictví, zadaný SÚIP, a dále prováděly kontroly u stavebních

organizací v souvislosti s plněním ostatních hlavních úkolů a v souvislosti s šetřením příčin smrtelných a závažných pracovních úrazů a šetřením přijatých podnětů. Celkem tak bylo provedeno 2 513 kontrol u 1 950 subjektů, při kterých bylo zjištěno 20 770 případů nedostatků (s násobností).

Nejčastěji porušovaným předpisem byl zákoník práce, dále nařízení vlády č. 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí, vyhláška č. 324/1990 Sb., o bezpečnosti práce a technických zařízení při stavebních pracích, ve znění vyhlášky č. 363/2005 Sb., a NV č. 362/2005 Sb., o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky.

Vysoká smrtelná a závažná úrazovost při pracích ve výškách byla hlavním důvodem k zaměření kontrolní akce právě na tyto činnosti. Kontroly byly zaměřeny na práce ve výškách, na ochranu zaměstnanců před pády a jejich cílem bylo snížit počet pracovních úrazů ve stavebnictví, zvláště úrazů vznikajících při této činnosti.

Podrobněji jsou výsledky z kontrolní akce uvedeny v Roční souhrnné zprávě o výsledcích kontrolních akcí. Obecně bylo předmětem kontrol dodržování požadavků bezpečnosti práce a technických zařízení s postižením faktorů, které se podílejí na vzniku pracovních úrazů, a dále prosazování zlepšení úrovně stávajícího stavu na úseku BOZP pomocí systémů řízení, vyhledávání a vytýpování rizik u jednotlivých činností.

Nejzávažnější nedostatky, které vyplynuly z plnění hlavního úkolu

Velice častým jevem na našich stavbách je práce více dodavatelů na společném pracovišti. Problémem při takovémto provádění stavebních prací je různá úroveň řízení bezpečnosti práce u jednotlivých zhotovitelů na stavbách, nedostatečná koordinace provádění jednotlivých prací a nedostatečná vzájemná informovanost o rizicích na staveništích, kde pracuje více zhotovitelů. Bezpečnostní rizika plynoucí ze souběhu prací jsou zpravidla v zájmu dodržení termínů přehlížena.

K závažným nedostatkům při provádění prací ve výškách patřilo nezajištění zaměstnanců proti pádu z výšky kolektivním zajištěním nebo osobními ochrannými pracovními prostředky. I v případech, kdy byli zaměstnanci chráněni pomocnými technickými konstrukcemi proti pádu, vykazovaly tyto konstrukce hrubé nedostatky. Konstrukce nebyly dostatečně pevné, stabilní a odolné proti poškození a vnějším vlivům. Konstrukce lešení byly prováděny v rozporu s návody výrobců a příslušnými ČSN pro montáž a demontáž lešení. Lešení jako ochranná i pomocná pracovní konstrukce byla provozována bez jejich úplného dokončení, vybavení a vystrojení.

V případech, kdy nebylo uvažováno o použití a ani nebylo reálné použít k zajištění zaměstnanců kolektivní zajištění, nebyli často zaměstnanci vybaveni OOPP v odpovídajícím systému zachycení pádu. Pokud byly OOPP proti pádu k dispozici, nebyla určena místa kotvení a uchycení, zaměstnanci nebyli seznámeni s jejich používáním a při kontrolách bylo zjišťováno, že zaměstnavatelé nezajišťují jejich pravidelné prohlídky a zkoušení.

AZBEST – Evropská kontrolní kampaň 2006

V České republice byla kampaň prováděna orgány ochrany veřejného zdraví, které ke spolupráci přizvaly orgány inspekce práce. Výběr subjektů byl proveden na základě informace ohlašování práce s azbestem orgánům ochrany veřejného zdraví; oblastní inspektoráty práce provedly kontrolu u 28 subjektů.

Cílem úkolu bylo shromažďování, srovnávání a analyzování výsledků členských států, které se kampaně zúčastnily, se záměrem zjistit, jakým způsobem jsou dodržovány právní předpisy na ochranu pracovníků při práci a manipulaci s azbestem.

V rámci kampaně bylo provedeno 15 kontrol na staveništích, kde byly prováděny demolice a odstraňování azbestocementových výrobků (např. výměna střešní krytiny, přípravné práce

a demontáž azbestocementové výplně boletických panelů v obvodovém plášti budovy), 12 kontrol na skládkách, kde dochází k likvidaci azbestu do určeného sektoru řízené skládky a 1 kontrola byla provedena v organizaci, která odstraňovala výrobky ze slabě vázaného azbestu (stínící desky v elektrokanálu).

Ze zjištěných výsledků jednoznačně vyplývalo, že problémem při práci s azbestem je především nedostatečná informovanost zaměstnavatelů o jeho účincích na zdraví, k čemuž může dojít při chybném nebo neodborném postupu prací s azbestem. Pokud jsou subjekty s problematikou škodlivosti azbestu seznámeny, provedou alespoň minimální hodnocení rizikových faktorů a přijmou nezbytná opatření.

3.2.2 Doprava

V roce 2006 byla problematika zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a pracovněprávních vztahů v dopravě kontrolována všemi OIP v rámci schválené kontrolní akce, a to z pohledu dodržování pracovního režimu řidičů a jejich správného platového zařazení a odměňování, včetně proplácení cestovních náhrad. Úkol navazoval na obdobný úkol roku 2005; společným cílem obou úkolů bylo provedenými kontrolami a zejména účinným poradenstvím přispět k „Národní strategii bezpečnosti silničního provozu“. Dále inspektoři inspekce práce kontrolovali problematiku dopravy i při ostatních svých kontrolách (např. malých a středních firem a vnitrozávodové dopravy, při šetření podnětů a při kontrolách příčin a okolností vzniku pracovních úrazů).

Přehled o zjištěných nedostatcích byl podrobně zpracován formou závěrečné zprávy k úkolu a je obsažen v Roční souhrnné zprávě o výsledcích kontrolních akcí v roce 2006. V citovaném materiálu je proveden zejména souhrn zjišťovaných nedostatků (překračování stanovených limitů řízení, nedodržování bezpečnostních přestávek, nedostatečný odpočinek mezi směnami a v týdnech, nevedení stanovených záznamů) a přehled o sankčních opatřeních, které OIP vůči dopravcům uplatnily.

V obecné rovině je možno konstatovat, že zaměstnanci nejsou dostatečně informováni o svých právech a povinnostech, včetně mzdových nároků, nejsou jim propláceny stanovené příplatky za noční práci a práci přesčas, řidiči nejsou správně kvalifikačně zařazení. Jejich zaměstnavatelé-dopraci důsledně nenaplňují jim stanovené povinnosti, zejména v prevenci rizik (vyhledávání, minimalizování, seznamování s neodstranitelnými riziky a další) a v důsledném provádění kontrol svých zaměstnanců. Nedostatky byly dále zjištěny u lékařských prohlídek v souvislosti s prací v noci a v problematice přidělování OOPP. Zjištěnému počtu nedostatků odpovídaly i sankční postihy, uplatněné jak příkazním řízením podle správního řádu, tak sankcí za přestupky nebo správní delikty ve smyslu zákona č. 251/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Kontroly dopravců budou probíhat i v roce 2007, kdy úkol pokračuje. Inspekce budou prováděny v souladu s novým zákoníkem práce (mzdy, ostatní náhrady včetně náhrad cestovních) a v oblasti pracovního režimu řidičů nově podle nařízení vlády č. 589/2006 Sb., kterým se stanoví odchylná úprava pracovní doby a doby odpočinku zaměstnanců v dopravě, a nařízení Parlamentu a Rady č. 561/2006 (účinnost od 11. 4. 2007).

Na tomto místě nelze opomenout nezbytnou spolupráci s dalšími orgány. Jedná se zejména o Policii ČR, Drážní inspekci a odborové orgány, přičemž OIP jsou těmito orgány kontaktovány zejména při vyšetřování příčin a okolností vzniku pracovních úrazů, resp. aby se vyjádřily k jejich vyšetřovacím spisům.

Problematika a spolupráce je na tomto místě připomínána také z důvodu, že smrtelné závažné, ale i ostatní pracovní úrazy, vzniklé při dopravních nehodách na pozemních komunikacích a na železničních přejezdech, zaujímají čelní místo v úrazové statistice. Mezi nejčastěji se vyskytujícími příčinami jejich vzniku se objevují porušení pracovní kázně postiženým nebo ohrožení jinými osobami (nezaviněné dopravní nehody, při nichž je zraněn

bud' spolujezdec, nebo se prokáže vina jiného účastníka dopravní nehody); ke zdrojům patří všechny typy dopravních prostředků.

S Drážním úřadem spolupracují OIP při stavebním a kolaudačním řízení; krajským úřadům pak postupují případy závažných zjištění po kontrolách dopravců.

3.2.3 Zemědělství

Zemědělství patří mezi odvětví s trvale vysokou úrazovou četností (4,6) značně převyšující průměr v ČR. Nejvyšší úrazovost podle statistiky vykazují smíšená hospodářství s 10–49 zaměstnanci.

V rámci kontrolní akce bezpečnost práce v zemědělství u subjektů zabývajících se rostlinnou a živočišnou výrobou (smíšená hospodářství) bylo provedeno 718 kontrol, při nichž bylo zjištěno 6 565 případů nedodržení bezpečnostních předpisů (s násobností).

Při kontrolách byla pozornost zaměřena především na činnosti s vyšším potencialem rizikem, a to na chov skotu a práci s mechanizačními prostředky. Součástí kontrol bylo i účinné poradenství v oblasti právních a ostatních předpisů, vztahujících se k dané problematice, zejména u subjektů, které tuto činnost začaly provádět nedávno a u kterých se jednalo o první setkání s inspekcí práce.

V rámci kontrol se inspektoři zaměřili na:

- vyhledávání, hodnocení a minimalizování rizik z pohledu povinnosti zaměstnavatele zajistit dostatečné a přiměřené seznámení s riziky, s výsledky jejich vyhodnocení a s opatřeními na ochranu před jejich působením,
- odbornou a zdravotní způsobilost pracovníků,
- péči o pracovní podmínky, školení a přípravu k výkonu práce, kontrolu zakázaných prací, problematiku OOPP, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků,
- dodržování stanovených pracovních postupů a jejich vhodnost s ohledem na prováděné činnosti,
- pracovní prostředí z hlediska uspořádání a vybavení,
- pracovní stroje a zařízení, kontrolu průvodní a provozní dokumentace, provádění kontrol, revizí technického stavu a skutečný stav provozovaných strojů a zařízení, odbornou způsobilost obsluh,
- pracovní úrazovost, její evidenci, šetření vzniku PÚ, stanovení účinných opatření a jejich realizaci.

Nejčastěji zjišťované nedostatky byly:

- | | |
|--|-------------------|
| - nevyhledávání a neseznámení s riziky | - 1 001 porušení, |
| - nedostatky v oblasti školení | - 505 porušení, |
| - neprovádění stanovených revizí a kontrol | - 885 porušení, |
| - chybějící nebo nefunkční ochranná zařízení | - 224 porušení. |

Kromě uvedené kontrolní akce bylo v roce 2006 v zemědělství provedeno dalších 505 kontrol, při nichž bylo zjištěno 1 299 porušení bezpečnostních předpisů v 3 527 případech (s násobností).

Nejčastěji zjišťované nedostatky byly obdobného charakteru jako u kontrolní akce, navíc byly zjištěny nedostatky v oblasti mezd (509 porušení).

3.2.4 Manipulace s materiálem

I v roce 2006 na úseku manipulace s materiálem a skladování pokračoval dlouhodobě sledovaný nepříznivý vývoj při těchto činnostech, projevující se zvýšenou úrazovostí. Přitom jako nejzávažnější oblast z pohledu úrazovosti se ukazuje ruční manipulace. Příčinou tohoto

stavu je mnohdy nejen závadný technický stav řady provozovaných strojů a technických zařízení v dané oblasti, ale také nevyhovující technický stav některých výrobních objektů, včetně komunikačních a manipulačních ploch.

Tomuto nepříznivému stavu napomáhá nízká úroveň znalostí bezpečnostních předpisů a zásad bezpečnosti práce, ale i jejich nedocení nebo podceňování ze strany zaměstnavatelů, včetně některých vedoucích i zodpovědných zaměstnanců. S popsáním stavem souvisí i ta skutečnost, že řada zaměstnavatelů stále chápe svoji povinnost v oblasti školení zaměstnanců o právních a ostatních předpisech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, vyplývající ze zákoníku práce, pouze jako prosté seznámení s texty těchto předpisů – bez jejich nutného vysvětlení, včetně upozornění na rizika vyplývající z nedodržování jednotlivých předpisů.

S ohledem na uvedený stav věnuje systém Státního úřadu inspekce práce problematice manipulace s materiálem a skladování zvýšenou pozornost, a to jak na celostátní, tak i regionální úrovni. V průběhu roku 2006 pokračovala celostátní kampaň Bezpečná vnitrozávodová doprava, která byla vyhlášena již v roce 2004. Dlouhodobým a konečným cílem této kampaně je jak snížení pracovní úrazovosti ve vnitrozávodové dopravě a s ní související manipulaci s materiálem v souladu s Národní politikou bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, tak i snížení dopravní nehodovosti vykazované na účelových komunikacích v souladu s Národní strategií bezpečnosti silničního provozu.

V rámci druhé fáze uvedené kampaně se uskutečnila její kontrolní část, a to formou kontrolní akce „Bezpečnost vnitrozávodové dopravy – provoz manipulačních a dopravních prostředků a zařízení“. Obsah kontroly tvořily tři samostatné části zaměřené na:

- zajištění bezpečnosti provozu dopravních prostředků na účelových komunikacích a dalších pracovních plochách, spadajících do kompetence SÚIP,
- zajištění bezpečného provozu jeřábové dopravy,
- zajištění bezpečného provozu transportních zařízení (dopravníků).

Zjištěné nedostatky se týkaly zejména motorových manipulačních vozíků, a to převážně starší výroby. Zejména lze uvést nevybavenost vysokozdvíhových vozíků zařízením k omezení rizika převrácení, nezajištěnost vidlic proti pádu ze zdvihací desky apod. Jednotlivá pracoviště používající vysokozdvíhové vozíky v rámci vnitrozávodové dopravy byla často v závadném technickém stavu (kluzká, mající výmoly atp.) a většinou nebyla dostatečně dimenzována.

Při kontrole jeřábové dopravy se zjišťované nedostatky týkaly zejména systému řízení bezpečnosti práce, včetně vnitřního systému bezpečnosti práce při řízení provozu jeřábů. Závažné nedostatky byly zjištěny v technickém stavu konstrukcí provozovaných jeřábů a ve způsobech prováděné manipulace s břemeny.

Zjišťované nedostatky při kontrole provozovaných transportních zařízení se týkaly zejména nezajištění, nebo nedokonalého zajištění nebezpečných míst (zejména míst možného vtažení, sevření nebo zachycení). Dále lze uvést:

- provozování dopravníků za jiných podmínek, než pro které byly původně určeny (přetěžování dopravníků, záměna vlastností přepravovaných sypkých hmot apod.),
- nevybavení dopravníků havarijními vypínači na stanovených místech a nedostatky ve vzájemném blokování centrálního a místního ovládní provozovaných zařízení,
- nevybavení transportních zařízení (umístěných mimo dohled z místa ovládní) vhodnou signalizací pro upozornění před jejich spouštěním.

Na regionálních úrovních bylo sledováno zajištění bezpečnosti práce při manipulaci s materiálem a skladování jednak v rámci kontrol malých a středních podniků a jiných kontrolních akcí, jednak na základě podnětů.

3.2.5 Průmysl

Hlavní kontrolní činnost v oblasti průmyslu byla realizována jako součást kontrolní akce „Kontrola systému BOZP a pracovněprávních vztahů v malých a středních podnicích“.

Cílem kontrolní činnosti bylo preventivní působení, zejména v oblasti BOZP. Při výběru subjektů ke kontrolám byly upřednostňovány subjekty, u kterých ještě nebyla provedena kontrola nebo byla provedena pouze kontrola v souvislosti se šetřením příčin vzniku závažných pracovních úrazů. Předmětem kontrol bylo ověření, jak jsou plněny požadavky právních a ostatních závazných předpisů v oblasti BOZP a pracovněprávních vztahů. Zejména byl kontrolován systém obecné prevence rizik, péče o pracovní podmínky, stav pracovišť a provozovaných pracovních zařízení.

Kontrolováno bylo celkem 5 984 subjektů, u nichž bylo zjištěno 28 322 porušení závazných právních předpisů v 68 412 případech (s násobností). Nejčastěji byly zjišťovány tyto nedostatky:

- neprovádění činností v oblasti hodnocení rizik,
- neprovádění školení o právních a ostatních předpisech v kontrolovaných oblastech,
- nesystematičnost práce v oblasti BOZP a nezajišťování dostatečné prevence ochrany zdraví včasnou realizací potřebných opatření,
- neprovádění předepsaných prohlídek, kontrol a revizí provozovaných zařízení,
- neexistence nebo neudržování předepsané provozní dokumentace,
- nezpracovávání místních provozních bezpečnostních předpisů tam, kde je to stanoveno,
- nedostatečné manipulační a skladovací prostory.

S ohledem na cíl úkolu působit preventivně byly pokuty ukládány pouze ojediněle za závažná zjištění. Pokuty byly uloženy 149 subjektům, tj. necelých 2,5 % z kontrolovaných subjektů.

Chemický průmysl

Činnost inspektorů OIP v oblasti chemie byla zaměřena především na plnění hlavního úkolu „Integrovaná inspekce podle zákona o prevenci závažných havárií“. Dále byla činnost zaměřena na šetření pracovních úrazů způsobených chemickými látkami. Celkem bylo šetřeno 8 pracovních úrazů, z toho 2 případy smrtelných pracovních úrazů.

Prevence závažných havárií

V roce 2006 proběhla pravidelná inspekce na základě požadavků zákona č. 353/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií, ve vybraných objektech nebo zařízeních, v nichž jsou umístěny nebezpečné chemické látky.

Integrovanou inspekci podle zákona o prevenci závažných havárií provedly OIP společně s Českou inspekcí životního prostředí a ostatními orgány státní správy. Kontroly probíhaly podle předem připravených kontrolních seznamů. Jednotný přístup ke kontrole umožnil porovnat stav v jednotlivých krajích. Podrobnější zaměření kontrol a vymezení okruhu kontrolovaných objektů po dohodě s ČIŽP ukázal na hlavní problémy u kontrolovaných organizací.

Celkem bylo provedeno 113 kontrol u 98 subjektů, z toho u 24 subjektů skupiny A a 74 subjektů skupiny B. Kontroly byly rozloženy do jednoho až čtyř dnů, podle velikosti kontrolovaných subjektů. Počet zjištěných porušení plnění povinností 416 v 1094 případech (s násobností) potvrzuje význam kontrol.

Nejvíce zjištěných nedostatků se objevilo v uspořádání pracoviště s ohledem na bezpečnost práce (71 případů). Závažné nedostatky byly zjištěny u výrobních a pracovních prostředků

(v 63 případech), při skladování a nakládání s chemickými látkami (v 56 případech) a dále v prevenci rizik (v 53 případech).

Odstranění zjištěných nedostatků a přijatá opatření měla přispět ke zlepšení reálného stavu a snižovat tak reálné riziko vzniku závažných havárií.

V roce 2006 došlo pouze k jedné závažné havárii způsobené vybranými nebezpečnými látkami (únik odpadních kyanidových vod z Draslovky Kolín do Labe). Šetření havárie a uložení sankce provedla Česká inspekce životního prostředí.

3.3 Šetření pracovních úrazů a nehodových událostí

Inspekce práce v roce 2006 obdržela 66 535 záznamů o vzniku pracovního úrazu; z tohoto počtu jich bylo 154 smrtelných a 1 079 s hospitalizací delší než 5 dnů.

OIP šetřily v roce 2006 celkem 457 pracovních úrazů a provozních nehod technických zařízení. Z rozboru obdržených záznamů vyplývá, že nejčastějším zdrojem úrazů byly dopravní prostředky, které způsobily 123 smrtelných úrazů a 320 úrazů s hospitalizací delší než 5 dnů. Druhým nejčastějším zdrojem pracovních úrazů byly pády z výšky nebo do volné hloubky, které měly za následek 58 smrtelných úrazů a 281 úrazů s hospitalizací delší než 5 dnů. Třetím nejčastějším zdrojem úrazů byla obecně manipulace s materiálem (zemina, břemena, předměty a výrobky), při které došlo k 68 smrtelným úrazům a 429 úrazům s hospitalizací delší než 5 dnů.

Nejčastější příčinou smrtelných úrazů bylo používání nebezpečných postupů a způsobů práce včetně jednání bez oprávnění nebo proti zákazu a prodlévání v ohroženém prostoru (v 94 případech), špatně nebo nedostatečně odhadnuté riziko (v 67 případech) a ohrožení jinými osobami (v 52 případech). Příčinu u 18 šetřených smrtelných úrazů představovala chybějící nebo nedostatečná ochranná zařízení a zajištění. Ve 14 šetřených případech šlo o vadný nebo nepříznivý stav zdroje úrazu a ve 13 případech o nesprávnou organizaci práce. Obdobné je i pořadí příčin u pracovních úrazů s hospitalizací delší než 5 dnů.

3.4 Posuzování projektových dokumentací staveb

Oblastní inspektoráty práce jako dotčené orgány státní správy jsou podle ustanovení § 61 odst. 5 stavebního zákona povinny dávat v rámci stavebního řízení své námitky k předkládané projektové dokumentaci. Ta musí podle § 6 odstavce 1 písm. a) vyhlášky č. 526/2006 Sb. obsahovat i podmínky splnění požadavků dotčených orgánů (prevence v zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení pro výstavbu i budoucí provoz je v kompetenci OIP). Inspektoři se tedy vyjadřují k vybraným projektovým dokumentacím staveb ve veřejném zájmu nebo staveb provozovaných podnikajícími fyzickými osobami a svými námitkami upozorňují předkladatele na nedostatky v naplňování předpisů.

Oblastní inspektoráty práce v souladu s ustanovením § 5 odst. 1 písm. i) zákona č. 251/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů, v rámci stavebního řízení vypracovaly v roce 2006 celkem 3 590 vyjádření k projektovým dokumentacím staveb. Obecně lze konstatovat, že předkládané projekty zpravidla upřednostňovaly architektonické a technické řešení, aniž se důsledně zabývaly bezpečností a ochranou zdraví při provádění, užívání a udržování staveb, včetně působení předvídatelných vlivů. Často nebyl ze souhrnné technické zprávy projektové dokumentace dostatečně zřejmý způsob zajištění bezpečnosti práce při výstavbě, při provádění nebezpečných prací, v budoucím provozu a při vlivu na životní prostředí.

Nedostatky byly zjišťovány v dispozičním uspořádání při umístění strojního a technologického zařízení vzhledem ke staveništi obsluh, dále u vnitřních komunikací (zejména u šířek komunikací, u podchozích výšek a povrchů komunikací); u vertikálních komunikací byly zjišťovány nedostatky u schodišť, ramp a žebříků. K nedostatkům, které se

vyskytovaly v oblasti elektrických zařízení, patřilo zjištění, že projektová dokumentace nebyla vypracována v požadovaném rozsahu (tj. nebyl vypracován protokol o určení vnějších vlivů dle ČSN 33 2001-3 a ČSN 33 2000-5-51), u plynových zařízení projektová dokumentace neobsahovala tlakové a funkční zkoušky zařízení či způsob předávání. S ohledem na skutečnost, že dochází k častějším obměnám a rekonstrukcím výtahů, byly ve zvýšené míře zjišťovány nedostatky u těchto zdvihacích zařízení. Podrobnější výčet zjištěných nedostatků u těchto zařízení je uveden v části o zdvihací zařízení.

Většina dokumentací byla vrácena jen s připomínkami, které nebyly takového charakteru, aby přímo bránily vydání stavebního povolení (pouze v jednom případě bylo vydáno rozhodnutí na odstranění nedostatků). Nedostatky zjištěné u dokumentací staveb v roce 2006 měly v porovnání s rokem 2005 menší četnost i závažnost. Dochází ke zlepšování úrovně BOZP, k čemuž pozitivně přispívají konzultace projektantů se zaměstnanci OIP.

3.5 Povolování a kolaudace staveb

Účast při povolování staveb a kolaudaci je ze strany systému Státního úřadu inspekce práce považována za důležitou součást prevence. V roce 2006 se oblastní inspektoráty práce zúčastnily povolování a kolaudace staveb ve 3 008 případech. Tato činnost se OIP jeví jako preventivní, v součinnosti s ostatními dotčenými orgány neopomenutelná a zabraňující možnému vzniku rizika při provozu staveb. OIP dodržují zásadu častější kontrolní činnosti u vybraných staveb a staveb, kde budou provozovaná VTZ. Znamená to mj. také to, že již při vyjádření k projektovým dokumentacím staveb si OIP vyhrazují účast na kolaudačních řízeních.

Činnost OIP na tomto úseku se v roce 2006 soustředila především na velké stavby celostátního významu, na obchodní centra, ať již se jednalo o novou výstavbu nebo rekonstrukce, na skladovací areály, stavby celoplošné plynofikace, chemické provozy; zájem byl soustředěn též na provoz a výrobní objekty zahraničních subjektů.

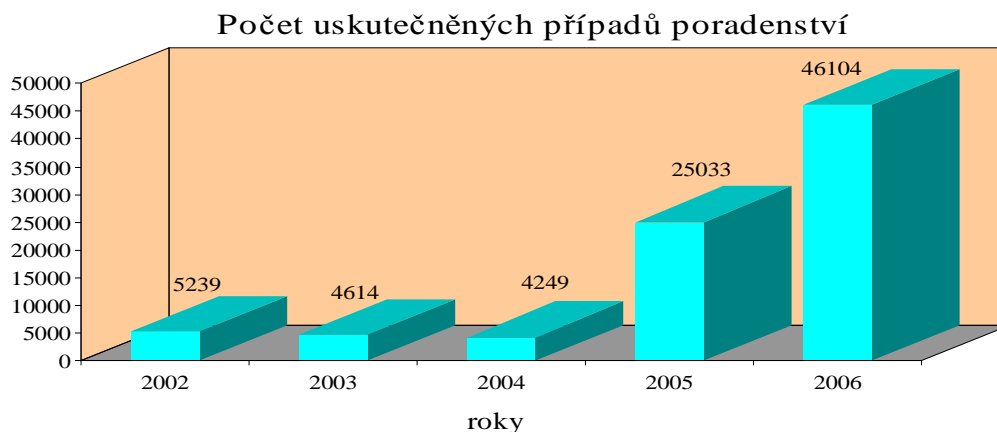
Mezi nedostatky, které se při kolaudacích objevovaly, patřilo zejména v některých případech dokončování částí staveb těsně před kolaudací nebo ještě v průběhu kolaudačního řízení; nebyla dokončena montáž veškeré technologie. V souvislosti s tím chyběly kolaudační doklady (předepsané revize, prohlídky a zkoušky) nebo chyběla provozní dokumentace. Nedostatky byly dále zjišťovány u venkovních i vnitřních horizontálních i vertikálních komunikací (nedostatečné šířky, podchozí výšky, značení), chybějící zábradlí a nezajištění otvorů v podlahách.

Ve zvýšené míře, oproti předchozím letům, byly kolaudovány obměňované a rekonstruované výtahy. Při kolaudačních řízeních byl zjišťován mnohem menší počet nedostatků u staveb, u kterých byla posuzována dokumentace a OIP ve svém vyjádření požadoval odstranění zjištěných nedostatků již v průběhu povolování stavby.

3.6 Poradenská činnost

Poradenství se již řadu let stalo neodmyslitelnou součástí činnosti inspektorů a je důležitou součástí prevence. Poskytovat zaměstnavatelům a zaměstnancům bezplatně základní informace a poradenství vychází přímo z ustanovení § 5 odst. 1 písm. k) zákona o inspekci práce. Výrazný nárůst poradenské činnosti je ovlivněn kontrolní činností týkající se ochrany pracovněprávních vztahů a pracovních podmínek. Důraz je kladen také na zajišťování poradenských dnů i v bývalých okresních městech.

Graf č. 5



Poradenství se však nezužuje jen na poradenské dny, ale je poskytováno i při vlastní kontrolní činnosti přímo u podnikatelských subjektů. Pozitivní ohlas mají i akce pořádané pod názvem „Poradenský den s OIP“, pořádané ve spolupráci s Rožnovským vzdělávacím servisem, při nichž je odborná veřejnost seznamována s aktuální problematikou BOZP a ochrany pracovních vztahů, včetně odměňování, a s případnými novinkami a připravovanými změnami v legislativě.

Přehled o uskutečněném poradenství v posledních pěti letech je uveden v grafu č. 5. OIP evidovaly 46 104 případů poradenství, z toho přibližně 1/3 byla věnována oblasti BOZP a VTZ.

3.6.1 Zkušenosti z poradenských a konzultačních míst v oblasti pracovněprávní

Na základě provedených hodnocení a statistiky bylo zjištěno, že většina – tj. 33 043 konzultací (poradenství) – byla v oblastech pracovněprávních vztahů, a to mezd, platů a odměn (téměř ve 40% případů), cestovních náhrad a kolektivních smluv. Jednalo se zejména o otázky pracovních smluv, výši mzdy v souvislosti se zařazováním do mzdových tarifů, mzdových náhrad, příplatků v práci, prokazování nároků spojených s cestovními náhradami, pracovní doby, ale i pracovního prostředí. Podrobnější údaje o místech a hodinách, kdy je poskytováno základní poradenství, jsou zveřejňovány na internetových stránkách SÚIP a jednotlivých OIP nebo je možné si poradenství domluvit telefonicky.

Z grafu č. 5 je patrný obrovský nárůst poradenství. V problematice pracovněprávní se jedná o informace k uplatňování ustanovení zákoníku práce, zejména v oblastech vzniku a ukončení pracovního poměru, dovolené a dodatkové dovolené, práce přesčas, pracovních podmínek zaměstnankyň a mladistvých zaměstnanců, osob se zdravotním postižením, pracovní pohotovosti, vzniku a náhrady škody aj., dále zákonů o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a o průměrném výdělku (mzda a náhrady mzdy a platu) a o cestovních náhradách a jejich prováděcích předpisech. Získané informace jsou v mnoha případech pro zaměstnance důležité a rozhodují o tom, zda po provedeném poradenství dotyčný bude či nebude uplatňovat svým podáním prošetření dodržování povinností zaměstnavatelem a bude či nebude chtít si takto ověřit údajné krácení svých práv ze strany zaměstnavatele. Systém SÚIP bude muset nalézt z tohoto stavu efektivnější cestu a snížit tak zátěž v podobě podání na systém. Jednou z cest by bylo zveřejňování nejčastějších problémů a dotazů na internetu, což by představovalo určitou možnost postupného zvyšování právního povědomí občanů v této problematice.

3.6.2 Zkušenosti z poradenských a konzultačních míst v oblasti BOZP a VTZ

Ze strany zaměstnavatelů převládá zájem o to, jak vyhovět předpisům k zajištění BOZP, přičemž většina konkrétních dotazů a žádostí směřovala do oblasti VTZ. Celkem bylo evidováno více než 13 000 případů poradenství.

Tato poradenství si zpravidla žadatelé sjednávají telefonicky anebo využívají různých vzdělávacích akcí, kde mohou získat odborné rady inspektorů ke konkrétní problematice. Nemalou roli zde sehrávají informační kampaně, které systém SÚIP pořádá jako součást kampaní EU podle zadání SLICu. Odborné poradenství také poskytují inspektoři přímo při kontrolní činnosti anebo následně po jejím provedení u kontrolovaných subjektů.

Nejčastější dotazy v roce 2006 přicházely ze strany malých a středních podnikatelů a podnikajících fyzických osob (OSVČ). Nejvíce se jednalo o dotazy na získání odborné způsobilosti pro pracovníky v prevenci rizik a zvláštní odborné způsobilosti (samochodná zemědělská technika, motorové vozíky, nakladače, řetězové pily aj.). Častá byla i poradenská činnost k projektovým dokumentacím a k uplatňování předpisů ve věci zajištění bezpečnosti práce. Dále byla konzultační činnost zaměřena na problematiku týkající se nebezpečí výbuchu plynů a par a vztahující se k NV č. 406/2004 Sb. a také do oblasti pracovních úrazů a k objasnění problematiky související s připravovaným vydáním zákona č. 309/2006 Sb., a to zejména co se týče činnosti koordinátora BOZP na staveništi.

3.7 Program „Bezpečný podnik“

Stejně jako v předchozích letech i v roce 2006 prováděly OIP průběžné ověřování shody systému řízení BOZP v organizacích, které se zapojily do programu „Bezpečný podnik“. Poznatky z aplikace programu dokládají, že v těchto organizacích dochází v rámci zvyšování úrovně BOZP zároveň i ke zvyšování úrovně kultury práce a pracovní pohody, a tím i k plnění požadavků „Nové strategie ES v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci“. V souladu s požadavkem EU a MOP na širší uplatňování systémového přístupu k řízení bezpečnosti práce v organizacích byl tento přístup v zájmu zlepšování pracovních podmínek a pracovního prostředí pro zaměstnance (jako jeden z úkolů) stanoven Národní politikou BOZP.

Systémový přístup k řízení bezpečnosti práce umožňuje dosáhnout vyšší úrovně BOZP, vedoucí v konečném výsledku ke snížení pracovní úrazovosti a k vytváření podmínek pro předcházení vzniku mimořádných událostí, a tím i ke snižování nákladů na odstranění následků vzniklých škod. Na základě poznatků získaných v prověřovaných organizacích (ať již poprvé nebo v rámci následných prověrek u organizací vlastních již osvědčení) lze také konstatovat, že si management těchto organizací uvědomuje nezbytnost osobní angažovanosti při zavádění systému řízení BOZP, ale i odpovědnost za jeho udržování.

V roce 2006 provedly OIP prověrku systému řízení BOZP s kladným výsledkem a doporučením vydat osvědčení celkem u 14 organizací. Z tohoto počtu 6 organizací získalo v pořadí již druhé osvědčení a 3 organizace v pořadí již třetí osvědčení. (Platnost osvědčení je tři roky.) OIP provedly každoroční následnou prověrku systému řízení v organizacích, které již vlastní osvědčení „Bezpečný podnik“, tj. ve 35 organizacích (organizační složky ČEZ, a.s., byly kontrolovány všemi OIP).

V průběhu roku 2006 podal OIP pro Moravskoslezský kraj a Olomoucký kraj na základě výsledku kontroly uložených opatření systému řízení BOZP v organizaci ŽDB Bohumín (ŽDB GROUP, a. s.) doporučení zrušit platnost vydaného osvědčení. Důvodem jeho zrušení byl vznik 4 pracovních úrazů v roce 2006 vyžadujících hospitalizaci delší než 5 dnů. Při jejich šetření bylo zjištěno porušení předpisů pouze ze strany organizace.

Poznatky OIP z realizace programu „Bezpečný podnik“ také dokládají, že se každoročně zlepšuje odborná připravenost organizací a v organizacích, které již vlastní osvědčení, je

udržována odpovídající úroveň BOZP. Tyto organizace také v souladu s cílem programu „Bezpečný podnik“ působí na dodavatele a další spolupracující subjekty, od kterých vyžadují obdobný přístup k řízení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Právě tento přístup v ovlivňování subdodavatelů pozitivně ovlivňuje stav a úroveň BOZP u velkého počtu subjektů.

V roce 2006 bylo plnění toho požadavku organizacemi ověřováno inspektory na základě plnění stanovených indikátorů zlepšování. V souvislosti s plněním těchto indikátorů se některé organizace zapojily také do programu MZd „Podnik podporující zdraví 2006“, v rámci kterého jde o zajištění kvalitnější péče o zdraví jejich zaměstnanců, než jakou jim stanovují předpisy.

Organizacím, které projeví zájem o účast na programu „Bezpečný podnik“, poskytují územně příslušné OIP poradenství, a to jak v rámci prvotních informativních konzultací pro management, tak i při řešení problémů vzniklých v souvislosti s plněním požadavků programu. V některých organizacích se stává systém řízení BOZP podle programu „Bezpečný podnik“ součástí integrovaného systému řízení, umožňujícího zjednodušení dokumentace a zefektivnění celkového řízení procesů a činností realizovaných v organizaci.

Na základě doporučení oblastních inspektorátů práce bylo v roce 2006 předáno osvědčení „Bezpečný podnik“ následujícím organizacím:

Pražská teplárenská, a.s.	OIP pro hl.m. Prahu
Energotrans, a.s.	OIP pro Středočeský kraj
SPOLANA, a.s.	OIP pro Středočeský kraj
KAUČUK, a.s.	OIP pro Středočeský kraj
Kostelecké uzeniny, a.s.	OIP pro Jihočeský kraj a Vysočinu
Teplárna České Budějovice, a.s.	OIP pro Jihočeský kraj a Vysočinu
Plzeňská teplárenská, a.s.	OIP pro Plzeňský kraj a Karlovarský kraj
ČESKÁ RAFINÉRSKÁ, a.s.	OIP pro Ústecký kraj a Liberecký kraj
R & M UNIMONTEX s.r.o.	OIP pro Ústecký kraj a Liberecký kraj
MP Krásno, a.s.	OIP pro Jihomoravský kraj a Zlínský kraj
VCES, a.s.	OIP pro Královéhradecký kraj a Pardubický kraj
o.z. Vodohospodářské stavby	
VOKD, a.s.	OIP pro Moravskoslezský kraj a Olomoucký kraj
Vesuvius Solar Crucible, s.r.o.	OIP pro Moravskoslezský kraj a Olomoucký kraj
Biocel Paskov, a.s.	OIP pro Moravskoslezský kraj a Olomoucký kraj

Držitelem platného osvědčení „Bezpečný podnik“ je v současnosti celkem 48 firem. Z tohoto počtu v pořadí již druhé osvědčení obdrželo 16 organizací, třetí osvědčení obhájilo 10 organizací.

Informace včetně příručky s programem jsou zájemcům k dispozici na www.suip.cz.

Program „Bezpečný podnik“ bude pokračovat jako průběžný úkol i v roce 2007.

3.8 Výsledky kontrolní činnosti v oblasti vyhrazených technických zařízení

3.8.1 Tlaková zařízení

Kontrolní činnost inspekce práce v oblasti tlakových zařízení byla v roce 2006 zaměřena na provoz, údržbu, revize a obsluhu jednotlivých zařízení, a to především na systém prevence, funkčnosti zařízení, způsobu provozu a provádění údržby tlakových zařízení, které provozují organizace nebo podnikající fyzické osoby.

Z kontrolní činnosti vyplývá, že obecná prevence formou poradenské činnosti a přímá kontrola stavu jednotlivých tlakových zařízení a pracovišť přispěla k odstranění nedostatků u technických zařízení zaměstnavatelů a dodavatelských subjektů. Míra působení dodavatelských firem je v současné době stále větší, a to zejména v oblasti nejen montážních činností, ale zejména v činnosti technické prevence a při provádění kontrol, prohlídek, revizí a zkoušek.

Mezi nejčastěji zjišťované nedostatky u tlakových zařízeních v roce 2006 patřilo:

- při posuzování projektových dokumentací u výměňkových a předávacích stanic a nízkotlakých kotelen nedodržování požadavků technických předpisů a norem,
- nedostatečně důsledné a systematické vyhledávání, posuzování a hodnocení vzniku rizik možného ohrožení a přijímání opatření k jejich odstranění, seznamování zaměstnanců s těmito riziky,
- neověřování odborné způsobilosti obsluh tlakových zařízení,
- nevedení technické a provozní dokumentace a neprovádění její aktualizace.

3.8.2 Zdvihací zařízení

Hlavní kontrolní činnost byla na jednotlivých OIP zaměřena zejména na bezpečnost vnitrozávodové dopravy, a to v části zajištění bezpečného provozu jeřábové dopravy, která byla součástí schválené kontrolní akce.

Dále OIP zaměřily svoji činnost i na kontroly:

- provozu výtahů,
- provozu zdvihadel,
- provozu pohyblivých pracovních plošin,
- provozu lyžařských vleků (kontrola lyžařských vleků byla zákonem č. 191/2006 Sb., kterým se změnil zákon o drahách – zákon č. 266/1994 Sb., ve znění pozdějších předpisů – převedena do působnosti Drážního úřadu).

Cílem kontrolní činnosti bylo ověřit dodržování povinností vyplývajících z právních předpisů k zajištění bezpečnosti provozu zdvihacích zařízení, a to zejména kontrolou předepsaných dokladů a jejich konfrontací s technickým stavem těchto zařízení. Rovněž byl ověřen systém vyhledávání rizik a jeho fungování v oblasti provozu těchto zařízení, školení a přezkušování obsluh zařízení, provádění prohlídek, kontrol a revizí zařízení apod.

Zjištěné skutečnosti:

- zaměstnavateli není prováděna analýza možných rizik, která se v souvislosti s konkrétní činností vyskytují a která je nutno správně navrženým systémem práce odstranit nebo minimalizovat,
- ve strojovnách výtahů jsou umístěována zařízení, která nesouvisí s provozem výtahu,
- chybějí kryty větracích otvorů ve výtahových kabinách (vzniká možnost úrazů a ohrožení osob při dopravě),
- není zamezováno v přístupu k ovládacím mechanismům dveřních uzávěrek,
- neprovádějí se předepsané prohlídky výtahů,

- nedochází k odstraňování zjištěných nedostatků v termínech stanovených revizními zprávami,
- není prováděna tříměsíční a roční kontrola a údržba u pohyblivých pracovních plošin,
- v předepsaných termínech se u lyžařských vleků neprovádějí kontroly lan,
- objevují se nefunkční koncové vypínače ve výstupních stanicích lyžařských vleků,
- nejsou prováděny strojní revize lyžařských vleků,
- chybí nebo je neúplná technická dokumentace zdvihacích zařízení,
- zařízení obsluhují osoby bez ověření odborné způsobilosti (vazači, jeřábníci, řidiči výtahů),
- nejsou určeny osoby odpovědné za provoz a technický stav provozovaných zdvihacích zařízení.

Příčiny zjištěného stavu lze shledat zejména v neznalosti právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti práce a ochrany zdraví, v nevyhledávání a podceňování rizik ohrožení zdraví osob a v nepřijímání účinných opatření k jejich odstranění, popř. minimalizaci.

3.8.3 Elektrická zařízení

Kontroly v oblasti vyhrazených elektrických zařízení byly prováděny ve vazbě na další kontrolní akce, a to kontroly systému BOZP a pracovněprávních vztahů v malých a středních podnicích, kontroly bezpečnosti práce v zemědělství u subjektů zabývajících se rostlinnou výrobou kombinovanou se živočišnou výrobou a při integrovaných inspekcích podle zákona č. 353/199 Sb., o prevenci závažných havárií, ve znění pozdějších předpisů (od 1. 6. 2006 podle zákona č. 59/2006 Sb.).

Kontroly elektrických zařízení byly zaměřeny zejména na zajišťování bezpečného stavu technických zařízení týkajícího se jejich elektrických částí nebo souvisejících rozvodů. Bylo kontrolováno plnění povinností provozovatelů týkající se provádění pravidelné údržby zařízení, provádění kontrol a revizí. Pozornost byla věnována též vedení provozní dokumentace a zejména zpracovávání pracovních postupů pro bezpečné provádění prací na elektrických zařízeních v případech, kdy kontrolovaná osoba posoudila práci – s ohledem na hodnocení elektrického rizika – jako složitou, a to s ohledem na požadavky nové ČSN EN 50110-1 ed. 2, platné od 1. 1. 2006. Kontrolami bylo ověřováno též ustanovování odpovědných zaměstnanců (osob) za elektrická zařízení a příp. delegování odpovědnosti za provoz, údržbu a revize.

Nejčastěji zjišťovaným nedostatkem bylo porušování povinností zaměstnavatele při provádění preventivní údržby elektrických zařízení a instalací. Převážná většina kontrolovaných subjektů zajišťuje údržbu v uvedené oblasti dodavatelským způsobem, a to pouze v nejnutnějším rozsahu. Nejčastěji zjištěným nedostatkem bylo, že nejsou v předepsaných lhůtách prováděny revize elektrických zařízení včetně technologie a strojů, revize zařízení na ochranu před účinky atmosférické elektřiny (hromosvodů), nejsou prováděny pravidelné revize ručního elektrického nářadí a revize elektrických spotřebičů, dále pak revize po opravách elektrických zařízení, u kterých mohlo dojít k ovlivnění bezpečnosti nebo nebyla provedena kontrola s písemným záznamem. Předepsaná provozní dokumentace nebyla řádně vedena.

Důležitou oblastí činnosti byla i účast při povolování staveb, kdy inspektoráty uplatňovaly požadavky právních předpisů k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení s důrazem na vyčerpávající zpracování protokolu o určení vnějších vlivů, a to i vzhledem k požadavkům nařízení vlády č. 406/2004 Sb., o bližších požadavcích na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v prostředí s nebezpečím výbuchu. Zde je třeba konstatovat, že účast nebo minimálně písemné vyjádření inspektorů OIP ke kolaudačnímu řízení je zásadní a je vyžadováno stavebními úřady.

3.8.4 Plynová zařízení

Dohled inspekce práce nad plynovými zařízeními v roce 2006 v rámci celé České republiky byla zaměřena zejména na kontrolu činnosti oprávněných organizací zabývajících se provozem plynových zařízení. Tato kontrolní činnost OIP byla hlavně zaměřena na systém prevence, funkčnosti zařízení, způsobu provozu a provádění údržby, na dodržování požadavků platných legislativních a technických předpisů k zajištění bezpečnosti práce a zjištění skutečného technického stavu plynových zařízení.

Na plynových zařízeních byly nejčastěji zjišťovány následující nedostatky:

- není důsledně prováděno vyhledávání a posuzování rizik,
- v projektových dokumentacích (např. přípojky u spotřebičů, které jsou nainstalovány ve vnitřních uzavřených prostorech) není výpočtem dokladována spotřeba vzduchu pro spalování a větrání (nízkotlaké kotelny, atd.),
- někteří provozovatelé nemají znalosti příslušných právních předpisů,
- nekvalitní práce revizních techniků plynových zařízení nebo činnosti prováděné revizními techniky mimo rozsah jejich osvědčení,
- neúplná a neaktuální technická dokumentace nebo nevedení provozních deníků zařízení,
- neprovádění kontrol, revizí a údržby v předepsaných termínech,
- nesprávný způsob obsluhy a skutečnost, že obsluha nemá předepsanou odbornou způsobilost,
- poškozená protikorozní ochrana a poškozené značení potrubí podle protékajících látek.

4 Výzkumná činnost

Výzkum v oblasti BOZP byl zajišťován v součinnosti s VÚBP, který je příspěvkovou organizací MPSV a jedinou organizací v ČR zabývající se systematickým výzkumem v oblasti bezpečnosti práce. V roce 2006 byly výzkumné aktivity SÚIP a OIP soustředěny do následujících projektů:

Projekt 1 – „Inovace oborového portálu BOZPinfo a vytvoření kontaktního centra“

V průběhu roku 2006 byly postupně realizovány naplánované úseky činností, které řešily inovaci portálu a koncepční otázky kontaktního centra.

Práce se především soustředily na tyto oblasti:

- Právní předpisy: Zde byl vypracován systém zveřejňování informací o nových nebo připravovaných předpisech v oblasti BOZP. Princip se týkal permanentního sledování, zpracování, uchovávání a zveřejňování informací o předpisech v ČR a v EU na stránkách www.bozpinfo.cz.
- Spuštění informačního serveru s názvem **BZP.cz**, určeného především pro malé a střední podnikatele a živnostníky (OSVČ). Koncepce serveru byla svým charakterem přelomová, protože se zaměřila na poskytování informací o BOZP a požadavcích právních předpisů z této oblasti v jednoduché, srozumitelné a návodné formě. Úspěšnost provozu tohoto serveru je možno doložit zvýšením počtu návštěv z řad odborné veřejnosti.
- Realizace nové rubriky portálu bozpinfo s názvem „Nabídka a poptávka volných pracovních míst z oblasti BOZP v ČR“.

Projekt 2 – „Efektivní způsoby implementace poznatků z oblasti BOZP získaných v rámci spolupráce s EU a mezinárodními organizacemi do praxe“

Cílem úkolu, jehož řešení v roce 2006 bylo ukončeno, bylo vytvořit **efektivní informační systém pro vědu a výzkum v oblasti BOZP** a také efektivní způsob sdílení dosažených výsledků z výzkumné činnosti. Jednalo se především o zmapování výzkumných záměrů, grantů nebo projektů, které se vztahují k problematice BOZP.

Informační systém pro vědu a výzkum zahrnuje výzkumné aktivity v České republice, ale i aktivity probíhající v mezinárodním měřítku, např. projekty v rámci spolupráce s EU nebo projekty řešené na základě bilaterálních smluv. Hlavní část práce na projektu ovšem zahrnovala návrh informačního systému z hlediska IT, zejména definování jednotlivých komponent (databází) na základě druhů dokumentů, vytipování a výběr databázových programů, návrh šablon pro metadata, určení uživatelského interface atd.

Celý informační systém obsahuje:

- databáze projektů, řešitelů (expertů) a institucí – přehled základních informací o jednotlivých projektech (národních i mezinárodních), o řešitelích projektů, výzkumných institucích atd.,
- databáze výsledků výzkumu – plné texty jednotlivých výstupů,
- databáze článků – články o výzkumu publikované na bozpinfo.cz.

Všechny databáze spolu tvoří propojený informační systém, schopný poskytovat komplexní informace z oblasti výzkumu a vývoje, a jsou i nadále zdrojem aktuálních řešení konkrétních problémů.

Řešení tohoto úkolu bylo zakončeno závěrečnou zprávou, která byla součástí etapové zprávy projektu 3 “Management znalostí – podmínka úspěšného řízení BOZP“.

Projekt 3 – „Výzkum ukazatelů BOZP“

V rámci řešení dílčího výzkumného úkolu byl zpracován rozbor pracovní úrazovosti a provedena analýza smrtelné pracovní úrazovosti v ČR za rok 2005 a studie ekonomických dopadů pracovních úrazů a nemocí z povolání. Dále byly zpracovány metodické dokumenty k osvojení evropské statistiky pracovních úrazů (ESAW) a proveden výzkum klasifikace organizací pro potřeby zefektivnění inspekce práce.

Za účelem vytvoření datové základny byly v rámci řešení shromážděny databázové soubory Českého statistického úřadu o pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz za roky 1998 až 2005 a soubory dat shromažďované Státním úřadem inspekce práce (dříve ČÚBP) o pracovních úrazech za roky 1996 až 2005 a o výkonu dozoru za roky 1998 až 2005. Data z obou zdrojů byla čištěna, převedena do jednotné struktury a ukládána do prostředí MS SQL 2000.

Hlavní výstupy dílčího úkolu ve sledovaném období:

- Pracovní úrazovost v České republice v roce 2005;
- Analýza smrtelné pracovní úrazovosti v ČR za rok 2005;
- Náklady a ztráty vyplývající z pracovních úrazů a nemocí z povolání za rok 2005;
- Výběr organizací k doзору nad bezpečností práce, model pro výběr organizací;
- Datový soubor o pracovních úrazech za r. 2005 ve formátu ESAW.

5 Ekonomika systému SÚIP

1. Majetek

K 31. 12. 2006 činila hodnota majetku celkem 322 861,71 tisíc Kč, z toho nehmotného majetku 37 488,96 tisíc Kč a hmotného majetku 285 372,75 tisíc Kč. Organizační složky státu neprovádějí odpisy majetku.

Majetek je plně využíván (hlavně budovy – SÚIP a OIP, kancelářská a výpočetní technika, osobní služební auta – zejména využívána inspektory).

Pohledávka – 350,89 tisíc Kč od firmy ANFAS od roku 1995 – nedostupné. Vzhledem k tomu, že pohledávka přesahuje 250 tisíc Kč, MF ČR neschválilo upuštění od jejího vymáhání.

2. Rozpočet příjmů a výdajů

a) Příjmy

Rozpočet příjmů na rok 2006 byl stanoven ve výši 550 tisíc Kč. Skutečné příjmy činily 1 359,91 tisíc Kč.

Jednalo se hlavně o příjmy z pronájmu nemovitostí a jejich částí, z přeplatků a nedoplatků (topení, energie, předplatné odborných časopisů a norem, vyúčtování služeb nájemníků apod.) za rok 2005, převody z ostatních vlastních fondů, z úroků apod.

b) Výdaje

Rozpočet výdajů na rok 2006 byl stanoven ve výši 223 110 tisíc Kč a upraven rozpočtovými opatřeními na částku 300 428 tisíc Kč. Skutečné čerpání činilo 300 383,98 tisíc Kč.

Z vyčerpané částky činil převod do rezervního fondu 3 236 tisíc Kč.

Mimorozpočtové zdroje (z rezervního fondu z roku 2005) ve výši 3 249 tisíc Kč byly použity na odstupné (119 tisíc Kč), na povinné pojistné placené zaměstnavatelem (13 tisíc Kč) a na programové financování (3 117 tisíc Kč).

Rozpočet výdajů byl použit z největší části na platy, povinné pojistné placené zaměstnavatelem a převody FKSP. Dále se jednalo o výdaje na zajištění činnosti a chodu organizací, vzdělávání zaměstnanců a materiálního zabezpečení včetně výpočetní techniky apod.

Schváleným rozpočtem na program Phare (TF) CZ05/IB/SO/02 Posílení inspekce práce (spolufinancování ze státního rozpočtu) bylo přiděleno 960 tisíc Kč. Skutečné čerpání činilo 959,16 tisíc Kč.

Přehled rozepsaných ukazatelů v tis. Kč

Ukazatel	Rozpočet		Skutečnost
	schválený	po změnách	
Platy zaměstnanců v pracovním poměru	130 773	149 918	149 915,36
Ostatní platby za provedenou práci	50	50	445,79
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem	45 788	52 489	52 498,83
Převody FKSP	2 615	2 998	2 997,89
Ostatní běžné výdaje (vč. progr. financování)	43 884	76 139	75 688,06
Kapitálové výdaje - programové financování	0	18 834	18 838,05

Celkem	223 110	300 428	300 383,98
---------------	----------------	----------------	-------------------

Průměrný výdělek dosáhl výše 22 418,- Kč.

Rozpočtová opatření u závazných ukazatelů ve výdajích

Rozpočtová opatření byla provedena hlavně v souvislosti s novým zákonem č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů (zvýšení orientačního počtu zaměstnanců o 46), a také vznikajícími dislokovanými pracovišti a kontaktními místy OIP.

Jednalo se o zvýšení prostředků na platy, povinné pojistné placené zaměstnavatelem, převody FKSP a dále prostředků na celkové vybavení pracovišť, na cestovné, školení, ostatní věcné výdaje a na programové financování. Změna sídla SÚIP v Opavě si též vyžádala navýšení rozpočtových výdajů.

Výdaje na financování reprodukce majetku (ISPROFIN)

Schválený rozpočet na rok 2006 činil 17 373 tisíc Kč a byl upraven na částku 55 328 tisíc Kč (zvýšení o 37 955 tisíc Kč). Čerpání činilo 56 686,98 tisíc Kč. Z toho:

- upravený rozpočet kapitálových výdajů ve výši 18 834 tisíc Kč byl čerpán částkou 18 838,05 tis. Kč,
- upravený rozpočet běžných výdajů ve výši 36 494 tisíc Kč byl čerpán částkou 37 848,93 tis. Kč.

Výdaje plynoucí ze spolupráce se zahraničím a výdaje na zahraniční pracovní cesty

Zahraníční pracovní cesty vycházely z členství SÚIP v mezinárodních organizacích SLIC, ILO a IALI. Toto členství bylo přínosné v době před vstupem ČR do EU. Dnes, kdy je ČR již řádným členem EU, je znalost legislativy EU v oblasti BOZP ještě důležitější. Jeden zaměstnanec systému SÚIP se podílí na jednání skupin SLIC, kde má systém SÚIP trvalé zastoupení. Je snaha rozšířit příhraniční spolupráci, proto je navázána spolupráce s Německem, Rakouskem a Polskem, pokračuje dlouholetá spolupráce se Slovenskem.

Příspěvek za členství v IALI činil 14,55 tisíc Kč.

Za rok 2006 se uskutečnilo 15 zahraničních pracovních cest a čerpání z rozpočtu činilo 310,31 tisíc Kč.

Převod úspor rozpočtových prostředků do rezervního fondu

V roce 2006 bylo převedeno do rezervního fondu celkem 3 236 tisíc Kč, z toho:

- 3 117 tisíc Kč z rozpočtu programového financování,
- 119 tisíc Kč z rozpočtu běžných výdajů.

V roce 2006 bylo použito celkem 3 249 tisíc Kč z rezervního fondu roku 2005. Zůstatek rezervního fondu k 31. 12. 2006 činí 10 005 tisíc Kč.

Rozvaha systému SÚIP
k 31. prosinci 2006
(v tisících Kč na dvě desetinná místa)

AKTIVA

		Stav k 1. 1. 2006	Stav k 31. 12. 2006
A	Stálá aktiva	290624.03	322861.71
	1. Dlouhodobý nehmotný majetek		
	- Software	25376.32	27555.39
	- Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	6733.26	9807.86
	- Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	125.71	125.71

	- Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	32235.29	37488.96
	3. Dlouhodobý hmotný majetek		
	- Pozemky	12003.26	12012.93
	- Umělecká díla a předměty	62.06	62.06
	- Stavby	113627.68	114729.42
	- Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	86471.81	95738.01
	- Drobný dlouhodobý hmotný majetek	46223.94	62830.33
	- Dlouhodobý hmotný majetek celkem	258388.74	285372.75
B	Oběžná aktiva	29180.62	5743319.35
	1. Zásoby		
	- Materiál na skladě	28.64	108.48
	Zásoby celkem	28.64	108.48
	2. Pohledávky		
	- Poskytnuté provozní zálohy	147.93	125.62
	- Pohledávky za rozpočtové příjmy	350.89	350.89
	Součet	498.82	476.51
	- Pohledávky za zaměstnance	150.89	182.00
	- Jiné pohledávky	50.28	115.64
	Pohledávky celkem součet	699.99	774.15
	3. Finanční majetek		
	- Ceniny	5.92	
	- Běžný účet fondu kulturních a sociálních potřeb	872.36	1421.22
	- Ostatní běžné účty	17555.26	20923.59
	Součet položek	18427.62	22344.81
	Finanční majetek součet	18433.54	22344.81
	4. Účty rozpočtového hospodaření a další účty mající vztah k rozpočtovému hospodaření a účty mimorozpočtových prostředků		
	- Běžné účty finančních fondů	10018.45	10005.45
	Prostředky rozpočtového hospodaření celkem součet	10018.45	11365.36
	A K T I V A C E L K E M	319804.65	897181.06

PASÍVA

		Stav k 1. 1. 2005	Stav k 31. 12. 2005
C	Vlastní zdroje krytí stálých a běžných aktiv	301706.13	875709.47
	1. Majetkové fondy		
	- Fond dlouhodobého majetku	290624.02	322861.70
	- Fond běžných aktiv	15.52	15.52
	Majetkové fondy celkem	290639.54	322877.22
	2. Finanční a peněžní fondy		
	- Fond kulturních a sociálních potřeb	1065.30	1704.41
	- Fond rezervní	10018.45	10005.51
	Finanční a peněžní fondy celkem	11083.75	11709.92
	4. Zdroje krytí prostředků rozpočtového hospodaření		
	- Financování výdajů organizačních složek státu		239395.60

	- Bankovní účty k limitům organizačních složek státu		300383.98
	- Vyúčtování rozpočtových příjmů z běžné činnosti		1350.51
	- Vyúčtování rozpočtových příjmů z finančního majetku		9.40
	Zdroje krytí prostředků rozpočtového hospodaření celkem		541139.49
	5. Výsledek hospodaření		
	c) Saldo výdajů a nákladů	1.12	1.12
	d) Saldo příjmů a výnosů	-18.28	-18.28
	Součet	-17.16	-17.16
D	Cizí zdroje	18098.52	21471.67
	3. Krátkodobé závazky		
	- Ostatní závazky	1416.63	1614.37
	Součet	1416.63	1614.37
	- Zaměstnanci	3958.71	3880.82
	- Ostatní závazky vůči zaměstnancům	760.94	689.93
	Součet	4719.65	4570.75
	- Závazky ze sociálního a zdravotního pojištění	6120.28	7158.16
	- Ostatní přímé daně	1808.84	2098.24
	- Jiné závazky	4033.12	6033.15
	Krátkodobé závazky celkem	18098.52	21471.67
	PASIVA CELKEM	319804.65	897181.14

Pořízen zkrácený výpis z účetních sestav roku 2006

Rozvaha Úč OÚPO 3 – 02

6 Informační podpora činnosti inspekce práce

V roce 2006 se ústředí SÚIP v Opavě přestěhovalo z provizorních prostor budovy Úřadu práce v Opavě na Jánské ulici do budovy Ministerstva zemědělství v Opavě na Horním náměstí č.p. 103/2. Při úpravě nových prostor byl připraven sál pro servery včetně místnosti pro správce lokální sítě LAN.

V průběhu roku byly vypsány veřejné zakázky na nákup počítačů a notebooků, na dodavatele pro kancelářský software Microsoft v rámci slevového programu SELECT, na dodávku zařízení sálu serverů na SÚIP v Opavě a na technickou podporu databázového software INFORMIX a konečně byla vypsána veřejná zakázka ve formě jednacního řízení na rozvoj informačního systému. Dále byly prodlouženy na 5 let záruční smlouvy na počítače a notebooky DELL a NEC.

Informační systém SÚIP byl převeden z domény cubp.cz do nové domény suip.cz. V rámci tohoto převodu byly přeinstalovány všechny servery v systému a zrušeny všechny neplatné účty. Byly pořízeny kvalifikované elektronické podpisy pro vybrané zaměstnance obsluhující elektronickou podatelnu.

V průběhu roku byla nainstalována a uvedena do provozu na všech OIP nová verze informačního systému ISD2005. Tato verze zahrnuje nové prostředí pro vkládání dat do databáze a novou strukturu dimenzí analytického systému METACUBE a byla vytvořena nová databáze pro evidenci a analýzu podnětů v oblasti pracovněprávní a současně i BOZP.

7 Šetření přijatých podání

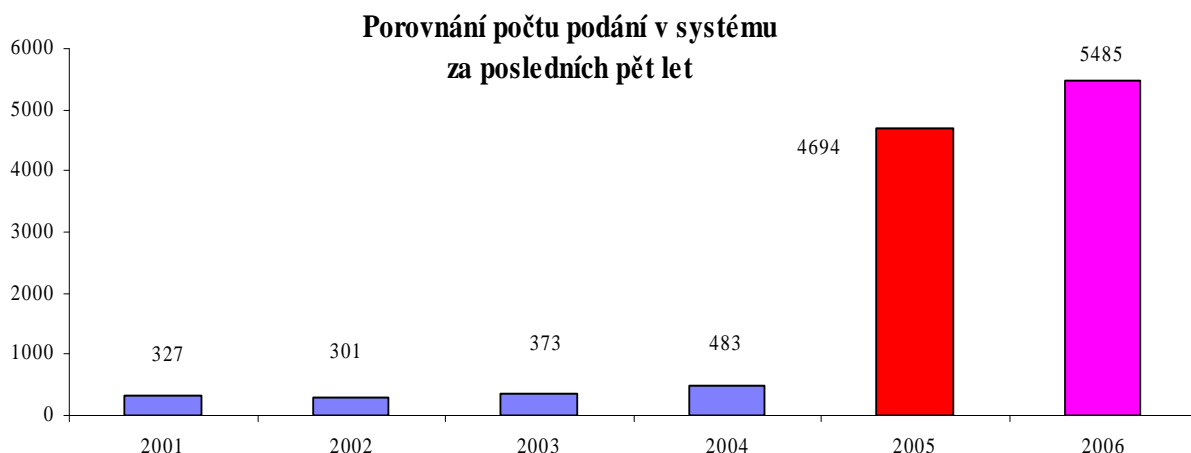
Všechna přijatá podání byla v roce 2006 řešena v souladu s metodickým pokynem SÚIP č. 1/2006, zněním zákona č. 251/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 500/2004 Sb., ve znění zákona č. 413/2005 Sb. V souladu se zákonem o inspekci práce jsou podání v systému SÚIP řešena kontrolní činností na základě obsahu podání, kapacitních možností OIP, ale především z hlediska posouzení, zda provedená kontrolní činnost ověří dodržování předpisů kontrolovanými osobami (zaměstnavateli) a zda – v případě zjištění nedostatků a přijímáním účinných opatření k jejich odstranění – může efektivně přispět k nápravě bezpráví vůči zaměstnancům, na které mnohdy podatelé svými podněty upozorňují. Protože počet obdržených podání v oblasti pracovněprávní několikanásobně převyšuje kapacitní možnosti systému k jejich vyřízení, především provedením kontrolní činnosti inspekcí práce u konkrétního subjektu, musí OIP posuzovat jednotlivé podněty a vytipovat pro provedení kontrolní činnosti ty, které jsou z hlediska kompetencí inspekce práce odstranitelná (tedy, kdy zaměstnavatel nejspíš obecně porušuje své povinnosti nedodržováním pracovněprávních předpisů a jedná tak v rozporu se zákonem).

Většina podání, stejně jako v předchozím roce, směřovala do oblasti pracovněprávní – oblasti mezd a cestovních náhrad. Rozbor a vyhodnocení uskutečněné kontrolní činnosti na základě podnětů je podrobně rozebrán v úkolu 06.1.06 v Roční souhrnné zprávě o výsledcích kontrolních akcí.

SÚIP a jednotlivé OIP v roce 2006 přijaly 5 485 podání k různým oblastem. K tomuto počtu přibýlo ještě 440 podání, které nebylo z kapacitních důvodů možné vyřešit v roce 2005. Z uvedeného počtu přijatých podání se 411 týkalo oblasti BOZP. Zbytek podnětů směřoval do oblasti pracovněprávních vztahů a pracovního prostředí. Oproti roku 2005 došlo k dalšímu nárůstu počtu přijatých podání o 16,8 %.

OIP nemají možnost vymáhat nároky jednotlivých zaměstnanců od zaměstnavatelů nebo dokonce bývalých zaměstnavatelů (toto je výhradně v pravomoci soudů). V řadě případů by tedy stačilo vhodnou informační činností systému podnětům předcházet, především tam, kde se podatel domnívá, že OIP nebo SÚIP jim zabezpečí nároky, které mu z nějakého důvodu zaměstnavatel odpírá, ať již to jsou náhrady cestovního nebo dokonce plat a podobně. Inspektor svojí kontrolní činností a možnostmi uložení sankce za přestupek nebo správní delikt prakticky nemůže vymoci na kontrolovaném subjektu uvedený nárok. V řadě případů se nicméně inspektorům povedlo v průběhu kontroly přimět příslušný subjekt – především z řad malých a středních podniků – ke spolupráci a hlavně k nápravě a dotyčný inspektor tak nemusel přistupovat k uložení sankce. Horší to bylo u subjektů, které nespolupracovaly nebo byly mezitím zrušeny.

Na druhé straně kontrolní činnost prováděna převážně v pracovněprávní oblasti ne vždy splní svůj účel nápravy obecně vyvolané konkrétním podáním jako individuálním podnětem poukazujícím na nerespektování zákona zaměstnavateli, natož aby odrazovala ostatní subjekty od úmyslného nebo neúmyslného porušování předpisů. OIP mnohdy nezískají dostatečné a prokazatelné důkazy o tom, že subjekt skutečně porušuje předpisy, a pokud ano, že je řešil a odstranil na základě přijatých opatření a bylo tak zabráněno jejich opakování. Přestože mnohým subjektům v této oblasti byly uloženy nemalé sankce za přestupky nebo správní delikty v těchto oblastech, často to stejně u podatele vyvolává dojem určité nečinnosti či benevolence k závažnosti přestupků nebo deliktů. Lze se tedy domnívat, že i tato skutečnost vede apriori k trvale vysokému počtu přijímaných podání.



Snahou systému SÚIP (v minulosti ČÚBP) vždy bylo zodpovědné prošetření většiny podání, nyní to je, z kapacitních důvodů, neproveditelné. OIP se v souladu s § 5 odst. 2 zákona o inspekci práce musí rozhodnout, která podání z hlediska obsahu jsou nezbytná řešit kontrolní činností. Pokud se obecně jedná o systémové porušování povinností zaměstnavatelů, bývá kontrola zpravidla provedena. K daným porušením jsou pak vydávána opatření k jejich odstranění, případně jsou zaměstnavatelům ukládány sankce. **Obecně však zákon o inspekci práce systému neukládá povinnost se všemi převzatými podněty zabývat.**

Kontrolní činnost je podrobně rozebrána ve výsledcích kontrolních akcí v Roční souhrnné zprávě v úkolu „Kontrolní činnost na základě analýzy podnětů přijatých SÚIP a OIP“.

Nejvyšší počet přijatých podání byl v uplynulém roce adresován OIP 3.00, a to 1 028 podání. OIP 10.00 obdržel 788 podnětů, OIP 4.00 a OIP 8.00 přijaly více jak 700 podnětů.

Systém SÚIP	2003	z toho anonymy	2004	z toho anonymy	2005	z toho anonymy	2006	z toho anonymy
Celkem	373	64	483	100	4712	198	5485	197

Podání přijatá systémem SÚIP v roce 2006 zahrnují (z 93,5 %) oblasti pracovněprávních vztahů, zbytek tvoří problematika BP a TZ.

Vysoký počet podnětů přináší náročnou práci oblastním inspektorátům práce a samotným inspektorům, kteří krom provádění kontrolní činnosti u firem, na které podání směřovala, se musí věnovat celé agendě vyřízení podání a případně provádět součinnost s dalšími orgány státní správy, které v rámci kompetencí odpovídají za část problematiky podnětů uváděných zpravidla v jednom podání.

Tento vysoký počet přijímaných podnětů k provedení kontroly a jejich šetření je nutno považovat za znepokojivý jev. Je nutno důsledným výkonem kontrolní činností v prevenci a nezbytným zákonným tlakem na zaměstnavatele přispět k nastolení takového stavu, který by běžně nezavdával příčiny k podávání podnětů v takovém množství.

Na systém SÚIP byly směřovány stížnosti na činnost inspektorů ve 29 případech; z toho 2 stížnosti byly anonymní. Z tohoto počtu jich 5 bylo hodnoceno jako oprávněné. 16 stížností bylo vyřízeno podle § 18 správního řádu a 7 ostatních stížností, které by byly dříve vyřizovány podle vyhlášky č. 150/1958 Ú.l. a nebylo je možné vyřídit podle § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění zákona č. 413/2005 Sb., byly částečně oprávněné, ale jen z pohledu, že OIP se rozhodl podnět nešetřit. 2 podání byla postoupena PČR pro podezření na korupci. Tvrzení podatelů se však ani v jednom případě PČR nepodařilo prokázat.

8 Výchova a vzdělávání zaměstnanců systému SÚIP

8.1 Vzdělávání inspektorů

a) Odborné semináře inspektorů za oblast BOZP a VTZ

V roce 2006 proběhlo sedm odborných seminářů se zaměřením na stanovené kontrolní akce: Manipulace s materiálem a skladování, Doprava, Prevence závažných havárií, Zemědělství a lesnictví, Strojírenský průmysl, Zdvihací zařízení a Tlaková a plynová zařízení. Tři semináře (Elektrická zařízení, Stavebnictví a Bezpečný podnik) byly závislé na nové legislativě a z tohoto důvodu byly přesunuty na začátek roku 2007.

b) Odborné semináře inspektorů za oblast pracovních vztahů a podmínek

V roce 2006 proběhla odborná školení Pracovněprávní vztahy a pracovní podmínky a Školení vedoucích odborů pracovních vztahů a podmínek. Dále se uskutečnilo sedm seminářů k novému zákoníku práce pro jednotlivé OIP. Tyto semináře, původně plánované jako třídní soustředění, byly nakonec pojety jako jednodenní vstupní školení.

c) Dlouhodobý systém celoživotního vzdělávání

Koncepce celoživotního vzdělávání zaměstnanců systému SÚIP je vyvíjena na základě twinningového projektu, v jehož rámci proběhlo v posledním čtvrtletí roku 2006 ve dvou částech Školení školitelů, tj. seminář proškolení členů základního lektorského týmu pro dlouhodobý systém vzdělávání v oblasti inspekce práce.

Dále v prosinci 2006 započalo doškolování stávajících inspektorů BOZP z nových kompetencí inspekce práce – pracovněprávních vztahů. Školení v délce pěti dnů proběhla na jednotlivých OIP dle stanoveného časového harmonogramu a program doškolovacích seminářů bude ukončen v březnu 2007.

OIP 8.00 umožňovalo vedoucímu odboru inspekčních činností tříleté kombinované studium oboru „Sociální komunikace ve státní správě“, které vedoucí odboru zakončil 16. 6. 2006 vykonáním závěrečné státní zkoušky. Dále OIP 8.00 svému inspektorovi pro oblast PPV umožňuje tříleté kombinované studium oboru „Sociologie“ na Fakultě humanitních studií Univerzity Pardubice.

8.2 Výchova a výcvik nových inspektorů-čekatelů

V kalendářním roce 2006 proběhly čtyři běhy inspektorských kurzů, které jsou zajišťovány prostřednictvím Institutu výchovy bezpečnosti práce v Brně.

I. běh pokračoval z předchozího roku 2005 (zahájen 7. 11. 2005) 5.-8. zácvikovým týdnem na pracovišti OIP 4.00 a byl ukončen 24. 3. 2006. Závěrečné inspektorské zkoušky složilo celkem 8 inspektorů-čekatelů.

II. běh byl určen pro zaměstnance systému SÚIP, kteří nastoupili na nová pracoviště z úřadů práce. Zahrnoval tedy pouze všeobecnou část odborného inspektorského kurzu a trval v délce čtyř týdenních soustředění. Školení inspektorů-čekatelů proběhla opět na pracovišti OIP 4.00 v době od 27. 2. do 14. 4. 2006. Závěrečné inspektorské zkoušky absolvovalo celkem 9 inspektorů-čekatelů.

III. běh byl zahájen 6. 3. 2006 a ukončen 16. 6. 2006, místem konání kurzů bylo opět pracoviště OIP 4.00. Závěrečných inspektorských zkoušek se úspěšně zúčastnilo 18 inspektorů-čekatelů.

IV. běh inspektorských kurzů byl zahájen na pracovišti OIP 4.00 4. 9. 2006 a bude pokračovat v roce 2007. Z organizačních důvodů došlo k přesunutí termínu konání 4. zácvikového týdne z října na počátek roku 2007.

Od roku 2007 probíhá odborný inspektorský kurz v učebnách IVBP v Brně.

8.3 Další vzdělávání zaměstnanců systému SÚIP

a) Aktualizační školení

Zaměstnanci jednotlivých OIP se v průběhu roku 2006 zúčastnili také výchovných a vzdělávacích akcí zajišťovaných a realizovaných buď složkami systému SÚIP (např. školení k programu IS DOZOR 2005, školení „Vztahová patologie na pracovišti“) nebo různými vzdělávacími agenturami (např. seminář ke správnému řízení pražské agentury BOVA atd.).

b) Jazyková příprava

V roce 2006 pokračovala výuka jazyků pro vybrané zaměstnance systému SÚIP v souladu s usnesením vlády č. 1088 ze dne 6. listopadu 2003 a Příkazem předsedy ČÚBP č. 16/2003 a s ohledem na členství ČR v EU a možnou účast zaměstnanců systému SÚIP na pracovních jednáních v zahraničí. Jazykovou přípravu v systému SÚIP zajišťuje Akademie J. A. Komenského. Výuka probíhá na jednotlivých pracovištích vybraných zaměstnanců 1x týdně ve skupinách dle stupně znalosti.

Závěrečnou zkoušku na předepsaný stupeň znalosti absolvovalo šest zaměstnanců OIP 9.00 (dva z německého a čtyři z anglického jazyka) do konce června 2006 a ve 2. pololetí se již žádní zaměstnanci OIP 9.00 v oblasti cizích jazyků nepřihlásili.

Vedoucí inspektoři OIP zpravidla studují anglický jazyk v programu individuální přípravy.

9 Publicita

Roční zpráva systému ČÚBP/SÚIP za rok 2005 a Roční souhrnná zpráva o výsledcích kontrolních akcí, provedených státním odborným dozorem a následně inspekcí práce za rok 2005 byly zpracovány pouze v elektronické podobě. Zprávy jsou k dispozici na webových stránkách SÚIP (www.suip.cz). Na webových stránkách jsou dále k dispozici odborné texty k základním bezpečnostním požadavkům, například pro oblast zemědělství, stavebnictví apod.

9.1 Osvěta a propagace

Program osvěty a propagace inspekce práce na rok 2006 vycházel z kompetencí daných zákonem č. 251/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů, z Národního akčního programu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na léta 2004-2006 a z cílů Národní politiky BOZP.

Osvěta a propagace v roce 2006 byla realizována na základě národního programu osvěty a propagace v systému SÚIP a v návaznosti na regionální projekty osvěty a propagace jednotlivých OIP v následujících oblastech:

1. v oblasti vztahu k hromadným sdělovacím prostředkům,
2. v oblasti vztahu k veřejnosti,
3. v oblasti veletrhů a výstavnictví,

4. v oblasti spolupráce s ostatními organizacemi,
5. v oblasti komunikace.

9.1.1 Oblast vztahu k hromadným sdělovacím prostředkům

Za účelem osvěty a propagace BOZP provozuje VÚBP řadu webových stránek, z nichž nejvýznamnější je informační server www.bozpinfo.cz představující v rámci internetových médií kontaktní místo pro poskytování odborných informací z oblasti BOZP v ČR, a to formou článků, zpravodajství, databází, odkazů na jiné zdroje atd.

Na počátku roku 2006 zahájil provoz nový informační server bzp.bozpinfo.cz, který je svým obsahem zaměřen především na podnikatele z řad malých a středních podniků a živnostníky, resp. osoby samostatně výdělečně činné. Nyní bude server procházet obdobím shromažďování názorů odborné veřejnosti a vyladování do optimální podoby z hlediska uspořádání a charakteru informací.

K publicitě a popularizaci inspekce práce přispívá čtvrtletní vydávání národního periodika Zpravodaj SÚIP ve spolupráci s VÚBP. Zpravodaj je distribuován také na propagačních akcích a veletrzích, v nákladu 1500 ks tvoří přílohu časopisu Inovace. V elektronické podobě je k dispozici na webových stránkách SÚIP (www.suip.cz), českého Focal Pointu (http://osha.mpsv.cz/publications/bozp_casopisy.php) a institucionálním webu VÚBP (www.vubp.cz/produkty_zpravodaj.php). Téměř všechny významnější články jsou publikovány na informačním serveru www.bozpinfo.cz v rubrice Články.

Pracovníci systému SÚIP začali od října 2006 publikovat příspěvky v měsíčníku Práce a sociální politika (vydává MPSV ČR), kde byl problematice inspekce práce věnován pravidelný seriál na pokračování.

9.1.2 Oblast vztahu k veřejnosti

Vydávání propagačních a osvětových materiálů pro veřejnost (publikace, BTP, skládačky a další informační materiály) vycházelo z Edičního plánu na rok 2006 schváleného na počátku kalendářního roku SÚIP. Ve spolupráci s VÚBP vydal SÚIP v digitální podobě na CD-ROM Zprávu o činnosti systému ČÚBP/SÚIP za rok 2005.

V ediční řadě Bezpečnostně technické požadavky (BTP) došlo k prodloužení ve vydání publikace „Problematika BOZP při lesnických činnostech“, které se tímto přesouvá do následujícího kalendářního roku, a redakční radou byl zamítnut návrh vydání BTP „Zásady BOZP pro provádění revizí elektrických spotřebičů a elektrického ručního nářadí z hlediska odborné způsobilosti“ z důvodu nemožnosti pojednání tématu v rámci ediční řady BTP.

Řada informačních, propagačních a osvětových materiálů (metodiky, instruktážní texty, propozice soutěže atd.) byla připravována pro kampaň Evropský týden BOZP 2006 a s ní spojené akce (soutěž pro školy, program Správná praxe, soutěž učňů stavebních oborů – SUSO, program Bezpečný podnik). Podrobné informace o aktivitách souvisejících s Evropským týdnem BOZP 2006 nabízejí webové stránky <http://ew2006.osha.eu.int/> a http://osha.mpsv.cz/good_practice/.

VÚBP spravuje agendu ISBN, Mezinárodní číslo knihy, pro tištěné i elektronické publikace SÚIP. Informaci o povinnosti přidělovat číslo ISBN též elektronickým dokumentům však VÚBP získal na konci 3. čtvrtletí, tj. v době, kdy všechny elektronické publikace SÚIP již byly vydány, a proto jim ISBN v letošním roce nebylo možno přidělit.

Ve vztahu k veřejnosti se podstatnou složkou osvěty a propagace problematiky inspekce práce jeví přednášková a poradenská činnost. Zaměstnanci Úřadu přednášeli na vzdělávacích a školicích akcích VÚBP, IVBP a vzdělávacích agentur, řada odborných seminářů a vystoupení byla součástí výstavních akcí a kampaní k problematice BOZP (např. kampaň Evropský týden BOZP a její doprovodné akce).

9.1.3 Oblast veletrhů a výstavnictví

Organizační složky systému SÚIP se podílely na zajištění doprovodných programů k veletrhům PRAGOALARM – BEZPEČNÝ ŽIVOT 2006 (21. 4. 2006, „Společně bezpečně Pracovní setkání osob odborně způsobilých v prevenci rizik“) a INTERPROTEC 2006 (16. 5. 2006 „Aktuální témata bezpečnosti a ochrany zdraví při práci“).

9.1.4 Oblast spolupráce s ostatními organizacemi

Průběžně se poskytují informace z činnosti Úřadu orgánům státní správy (Policii ČR, úřadům práce, magistrátům apod.), včetně připravovaných legislativních opatření. Zaměstnanci systému SÚIP vystoupili na odborných seminářích servisních agentur BOZP, odborových svazů apod.

9.1.5 Oblast komunikace

Na oficiální webové stránky SÚIP (www.suip.cz) byly začleněny jednotlivé OIP. Je zde k dispozici též elektronická verze Zpravodaje. Probíhá úprava a vyladování portálu směrem k větší srozumitelnosti a přehlednosti.

9.1.6 Regionální projekty propagace a osvěty

Oblast vztahu k hromadným sdělovacím prostředkům

Jednotlivé OIP spolupracují s médii celostátního i regionálního formátu (denní tisk, odborné časopisy, rozhlas, televize) a poskytují jim informace v odpovídajícím rozsahu (se zřetelem na zákonné možnosti) k aktuálním otázkám své činnosti. Rovněž zpracovávají články do odborných časopisů, např. Bezpečnost a hygiena práce atd. V souladu s redakčním plánem přispívají pracovníci OIP do Zpravodaje SÚIP.

Oblast vztahu k veřejnosti

Dle potřeb a požadavků vzdělávacích agentur poskytují pracovníci jednotlivých OIP odborné konzultace a lektorské semináře k problematice BOZP a pracovněprávních vztahů. Vybraným tématům z oblasti BOZP a z oblasti pracovních vztahů a podmínek jsou věnovány také specializované Poradenské dny OIP.

Inspektoři a ostatní zaměstnanci v rámci svých specializací také zajišťují pravidelné poradenství pro zájemce z řad široké veřejnosti a podnikatelské subjekty buď přímo na pracovištích OIP nebo v sídlech příslušných úřadů práce. Poradenské služby jsou poskytovány v rámci vyhrazených konzultačních dnů a hodin, často však i mimo ně po celou pracovní dobu, průběžně telefonicky, písemně, při osobních návštěvách i při vlastním provádění inspekce.

O poradenství je značný zájem, jak mj. dokládají i poskytnuté přibližné údaje o počtu poradenských služeb za tři čtvrtletí roku 2006, např. OIP 3.00 – 5 410 konzultací, OIP 5.00 – 15-20 dotazů denně, OIP 6.00 – 4 668 konzultací, OIP 8.00 – 3 528 konzultací. Asi 2/3 poskytnutých poradenských služeb se týkají problematiky pracovních vztahů a podmínek, 1/3 konzultací pak problematiky BOZP.

OIP se rovněž zúčastnily kampaní Evropský týden BOZP a AZBEST – Evropská kampaň 2006, vyvíjely činnost při propagaci akce „Bezpečný podnik“.

Oblast veletrhů a výstavnictví

OIP vysílají své zástupce na veletrhy a výstavy především v rámci dozorovaného regionu. Pracovníci OIP 3.00 a OIP 4.00 se tak zúčastnili pražských výstav PRAGOALARM 2006, PRAGOSEC 2006, FORARCH 2006 a dalších výstavních akcí v oblasti BOZP. OIP 7.00 byl zastoupen v hodnotitelské komisi učňovské soutěže v rámci stavební výstavy „Můj dům, můj

hrad“ v Litoměřicích. Vedoucí pracovníci OIP 10.00 a inspektoři OIP 9.00 se zúčastnili výstavy INTERPROTEC 2006 v Brně.

Oblast spolupráce s ostatními organizacemi

Pracovníci OIP jsou členy poradních sborů v rámci spolupráce s úřady práce. Lektorsky zajišťují odborné semináře pro odborové svazy, vzdělávací a servisní agentury pro BOZP (např. ROVS Rožnov pod Radhoštěm, KORT Ostrava), spolupracují při tvorbě odborných školicích materiálů. Navázali spolupráci s vysokými školami, např. VŠB-TU v Ostravě, TU v Liberci či TU v Košicích (přednášková činnost, účast na státních zkouškách, návrhy témat diplomových prací).

Nadále probíhá pravidelná základní prezentace výsledků kontrolní činnosti OIP složkám veřejné správy a spolupráce s orgány státní správy při provádění inspekce i při šetření porušování BOZP či pracovněprávních vztahů (Policie ČR, Cizinecká policie ČR, městské úřady, hasičské záchranné sbory).

Byla navázána spolupráce s regionálními hospodářskými komorami.

Oblast komunikace

Komunikace OIP, probíhající ve směru k dalším složkám systému SÚIP i ve směru spolupráce s jinými organizacemi, se dotýká širokého spektra činností inspektorátů, ať už se jedná o práci inspekční, poradenství, spolupráci s médii, semináře atd. Pozitivně je hodnoceno začlenění všech OIP na internetový portál www.suip.cz. Webové stránky OIP jsou navštěvovány nejen zájemci z dozorovaných regionů, ale také ze zahraničí (Polská republika, Slovenská republika).

9.2 Poskytování informací podle § 18 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb.

V souladu s ustanoveními § 18 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, předkládá Státní úřad inspekce práce také v této zprávě informace o své činnosti v oblasti poskytování informací za uváděný kalendářní rok:

- a) počet podaných žádostí o informace – 7
a počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti – 3;
- b) počet podaných odvolání proti rozhodnutí – 2;
- c) opis podstatných částí každého rozsudku soudu ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace – 0
a přehled všech výdajů, které povinný subjekt vynaložil v souvislosti se soudními řízeními – 0;
- d) výčet poskytnutých výhradních licencí, včetně odůvodnění nezbytnosti poskytnutí výhradní licence – 0;
- e) počet stížností podaných podle § 16a – 0;
- f) další informace vztahující se k uplatňování tohoto zákona nebyly požadovány.

Informace dle ustanovení § 5 zákona č. 106/1999 Sb. ve znění pozdějších předpisů, jsou zveřejňovány v elektronické podobě na internetových stránkách SÚIP, v listinné podobě pak na úředních tabulích na pracovištích SÚIP a oblastních inspektorátů práce.

Dotazy občanů, institucí a novinářů jsou zodpovídány v průběhu celého kalendářního roku. Tyto požadavky se vyřizují okamžitě a nejsou zařazovány do evidence žádostí o informace podle výše zmiňovaného zákona.

10 Spolupráce s orgány a organizacemi, mezinárodní spolupráce

10.1 Spolupráce systému SÚIP s orgány a organizacemi

V roce 2006 nadále pokračovala spolupráce s organizacemi, se kterými byla zahájena již v předchozích letech.

Při vyšetřování příčin pracovních úrazů a nehodových událostí spolupracovaly jednotlivé OIP ve svých regionech s orgány Policie ČR, s Drážním úřadem a dalšími příslušnými orgány.

Zaměstnanci OIP spolupracovali v rámci svých regionů s krajskými, živnostenskými a finančními úřady, s městskými a obecními úřady, s úřady práce, stavebními úřady, se správami sociálního zabezpečení, se zdravotními pojišťovnami, s Horskou službou, Hospodářskou komorou ČR, obvodními báňskými úřady, s orgány ochrany veřejného zdraví, odborovými orgány, odborovými organizacemi a orgány činnými v trestním řízení. Spolupráce s odbory se ukázala jako oboustranně prospěšná, především v oblastech pracovněprávních a při řešení podnětů zaměstnanců větších firem nebo cizích firem.

Trvalou součinnost při řešení problémů inspekce práce udržuje systém SÚIP s odborovými svazy, dále pak s ČMKOS, ČOI, ČIŽP, ČBÚ, ČSÚ, HZS, ČIA, RHSD ČR a RKS při MPSV.

10.2 Mezinárodní spolupráce v systému SÚIP

Zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů, kterým byl zřízen Státní úřad inspekce práce a oblastní inspektoráty práce, zásadně neovlivnil oblast mezinárodní spolupráce.

10.2.1 Oblasti mezinárodní spolupráce

- zahájení realizace projektu Twinning 2005, účast na časovém plánu, ustavení řídicího výboru (Steering Committee), vytvoření pracovních skupin pro jednotlivé části projektu;
- dokončení auditu projektu Twinning 2005;
- spolupráce při výběrovém řízení na dodavatele technického zařízení hrazeného z prostředků PHARE v souvislosti s projektem TW 2005;
- aktivní spolupráce v pracovních skupinách SLICu (Výbor vrchních inspektorů práce - evropská organizace);
- spolupráce se zeměmi střední a východní Evropy, které jsou členskými zeměmi EU, i s ostatními zeměmi;
- dokončení harmonizace české legislativy s legislativou EU.

Mezinárodní spolupráci lze rozdělit na oblast účasti na seminářích a ostatních akcích v ČR, oblast účasti na školeních a jednáních v zahraničí, na oblast mezinárodních konferencí v zahraničí a na případné dvoustranné akce, organizované z úrovně jednotlivých inspektorátů, respektive z úrovně SÚIP.

10.2.2 Účast na seminářích a jednáních v ČR

- zahajovací setkání (Kick-off Meeting) u příležitosti začátku realizace twinningového projektu;

- setkání s rakouskými a polskými kolegy.

10.2.3 Účast na školeních a jednáních v zahraničí

- jednání pracovní skupiny „Enforcement“ před plenárním zasedáním SLIC v Lucemburku;
- jednání pracovní skupiny „Machex“ v Lucemburku;
- jednání expertní skupiny ke směrnici č. 96/71/EC v Bruselu - Belgie;
- jednání pracovní skupiny „Enforcement“ v Lucemburku;
- projednání dohody ve smyslu směrnice č. 96/71/EC v Kolíně nad Rýnem - Německo;
- hodnocení systému a činnosti inspekce práce v Belgii v rámci hodnotitelské mise v Bruselu - Belgie;
- účast na semináři o dodržování směrnice č. 96/71/EC v Bruselu - Belgie.

10.2.4 Účast na mezinárodních konferencích v zahraničí

- mezinárodní konference v Pokrzywne - Polsko;
- 50. plenární zasedání SLIC ve Vídni - Rakousko;
- mezinárodní konference o bezpečnosti práce ve stavebnictví ve Wroclavi - Polsko;
- účast na akci organizované Technickou univerzitou - Strojírenskou fakultou a Ústavem bezpečnosti, kvality a environmentalistiky v Košicích - Slovensko;
- mezinárodní konference BOZP v Pekingu - Čína;
- 51. plenární zasedání SLIC v Helsinkách - Finsko;
- XIX. mezinárodní konference „Aktuální otázky bezpečnosti práce“ ve Staré Lesné - Slovensko.

10.2.5 Akce organizované z úrovně OIP

- OIP 5.00 spolu se zástupci SÚIP - pracoviště Praha se zúčastnil pracovního setkání se zástupci rakouských orgánů inspekce práce a zaměstnavatelských a zaměstnaneckých svazů. Jednání proběhlo v Praze. Spolupráce bude pokračovat i v roce 2007;
- zástupce OIP 5.00 se zúčastnil kongresu pořádaném rakouskou pojišťovnou AUVA ve Vídni. Hlavním tématem byla prevence rizik;
- OIP 6.00 zahájil příhraniční spolupráci s Německem s cílem sjednotit předpisy pro výkon inspekční činnosti v souvislosti s působením pobočky firmy Heidolph Elektro GmbH & Co. KG na území Plzeňského kraje a Karlovarského kraje;
- OIP 7.00 pokračoval ve spolupráci s družební organizací v Malmö - Švédsko;
- OIP 9.00 vyslalo dva zaměstnance na akci pořádanou Inspektorátem práce ve Vídni, zaměřenou na seznámení s předpisy upravujícími problematiku práce a dob odpočinku profesionálních řidičů v Rakousku;
- OIP 10.00 ve spolupráci se SÚIP uskutečnil setkání inspektorů regionálního inspektorátu práce v Opole a OIP 10.00 s výměnou zkušeností obou zemí při inspekcích práce.

Zprávy z pracovních cest do zahraničí jsou přístupné na intranetu. Organizovaná výuka cizích jazyků, která pokračovala již 3. rokem, umožňuje snazší komunikaci v rámci EU jak na jednáních, seminářích a konferencích, tak při orientaci v získaných materiálech.

10.3 Mezinárodní spolupráce ITI Praha

V roce 2006 proběhly dvě nejdůležitější akce v rámci mezinárodní spolupráce. Jednalo se o zasedání organizace CEOC (mezinárodní sdružení nezávislých privátních a státních organizací zabývajících se testováním, technickou inspekcí, certifikací a prevencí rizik) v květnu 2006 v Bukurešti za účasti zástupce ITI Praha a seminář CEOC v listopadu 2006 v Bruselu, opět za účasti zástupce ITI Praha.

Dále v měsíci listopadu 2006 proběhl seminář v Ostravě „KOTEL 2006“, kde byl ITI Praha odborným garantem, a této akce se zúčastnil mj. i Státní odborný dozor nad VTZ z Polska.

Průběžně probíhá mezinárodní spolupráce v oblasti VTZ s Technickou inspekcí Slovenska.

11 Závěr

Přes všechny problémy a nedostatečné personální obsazení lze konstatovat, že rozsah kompetencí daný zákonem č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů, a stanovený Program kontrolních akcí na rok 2006 se podařilo splnit.

Přes určitá zlepšení přetrvává u mnoha firem vnímání nutnosti dodržovat předpisy k zajištění BOZP, ale i předpisy v pracovněprávní oblasti jako něco zbytečného, zdržujícího od práce, jakoby péče o vlastní bezpečnost a zdraví zaměstnanců a jejich pracovní pohoda nepatřily k důležitým hodnotám podnikajících osob. Lze konstatovat, že příčina většiny zjištěných nedostatků v oblasti dodržování předpisů k zajištění bezpečnosti práce, ochrany zdraví při práci, bezpečnosti provozovaných technických zařízení a porušování pracovněprávních předpisů, spočívá ve vědomé či nevědomé neznalosti vedoucích zaměstnanců na jednotlivých stupních řízení, případně přímo majitelů firem. K tomuto stavu přispívá zejména trvalé preferování výrobních a provozních úkolů (existenčních) a úsilí minimalizovat náklady na zaměstnance na úkor plnění požadavků bezpečnostních předpisů. Zaměstnavatelé mnohdy svěřují péči o BOZP, ale i personální aj. oblasti, externím organizacím a dále se osobně o tuto problematiku nestarají.

Ze zjištěných nedostatků a přijímaných opatření vyplývá stálá potřeba tlaku na podnikatele, aby docházelo ke zlepšení prevence a nezávadnému důslednému řešení provozem vznikajících nedostatků, a to jak formou kontrolní činnosti orgánů inspekce práce, tak integrovaných kontrol, dále podporováním snahy firem získat osvědčení Bezpečný podnik apod., což vše významně napomáhá především péči o bezpečnost, zdraví a pracovní pohodu.

Přijetím nového zákoníku práce a následnému přijetí dalších právních předpisů koncem roku 2006 dochází ke změně celé právní základny pro výkon inspekce práce. Globalizace ekonomiky přináší obecně řadu problémů, které se mimo jiné promítají jak do oblasti BOZP, tak do oblasti PPV a vytváří nové požadavky na výkon inspekce práce. Je nutno nadále prosazovat plnění povinností plynoucích z právních předpisů ve stavebnictví při práci ve výškách a nad volnou hloubkou a ve výkopech, při provozu VTZ (zdvihací, plynová, elektrická a tlaková zařízení), dále v dopravě při zajišťování odpovídajících pracovních podmínek řidičů umožňujících bezpečný výkon činností. Nemalou úlohu hraje úloha kontrolní činnosti dodržování ostatních povinností, zejména v oblasti odměňování, cestovních náhrad, evidence pracovní doby aj. V rámci dalších činností inspekce práce je nutno postupovat také podle mezinárodních priorit a aktivně se účastnit evropských kampaní států EU.

Úloha inspekce práce je velmi náročná a neustále zvyšuje nároky na inspektory a jejich znalosti. Proto je velice důležité jejich trvalé vzdělávání v oblasti nově přijímaných předpisů, ale i znalosti právního minima. Technická náročnost v jednotlivých odvětvích vede k nutnosti vzdělávání i v těchto specializovaných oborech činnosti, mnohdy počítačově řízených, A

náročnost práce inspektora klade důraz i na utvrzování morálních vlastností a etiky inspektorů. Cenné zkušenosti jsou získávány taktéž výměnou zkušeností inspektorů jednotlivých států EU a v příhraniční spolupráci s orgány inspekce práce v sousedních zemích.

Pouze nepřetržitým zdůrazňováním důležitosti dodržování bezpečnosti práce, hledání nových forem pro zviditelnění a publicitu této problematiky, prohlubováním a technickým zaměřováním inspekční činnosti ve spolupráci s dalšími subjekty, včetně odborových orgánů, se podaří vrátit této oblasti péče o pracující důležitost, která jí právem náleží. Vždyť zdraví zaměstnanců a důstojné pracovní podmínky patří v tomto století ke standardu, který by měl být ve vyspělých zemích samozřejmostí.